16069/B

D.IV.K
18

First edition.

"Bleuland (1756-1838), was professor of anatomy at Harderwijk from 1791 and at Utrecht from 1795. He made a vast number of anatomical preparations" (De Lint). — The figures printed in colours — early and fine attempts of colour-printing — are very remarkable. — Very fine copy. *Rare.*

OBSERVATIONES

ANATOMICO-MEDICÆ

DE

SANA ET MORBOSA OESOPHAGI

STRUCTURA.

63819

JANI BLEULAND

MEDICINÆ DOCTORIS

OBSERVATIONES ANATOMICO-MEDICÆ DE SANA ET MORBOSA OESOPHAGI STRUCTURA.

CUM FIGURIS.

Ex libris Joi: [illegible]

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ET JANUM HONKOOP.
MDCCLXXXV.

Anatome carere poſſe neminem, qui hominum ſanitatem tueri vult, atque juvare, res eſt adeo evidens atque explorata, ut de ea addubitare turpiſſimum videatur. Quamvis vero vix non omnes concedant, tirones qui arti diſcendæ nomina dederunt, demortuorum corpora incidere debere viſceraque ſcrutari, plures tamen iis convitiantur, qui anatomiæ paulo exquiſitius ſtudent, & ſolerti ac ſubtili ſectione, variaque encheireſi, ut corporis compagem inveſtigent, annituntur. Nemini autem ignotum eſt, admirabilem humani corporis fabricam, ſummamque ejus perfectionem ex minimis conſtare, omnem ſæpe ſenſuum aciem fugientibus; quare ſi in anatomicis exercitationibus ea demum oculis exponuntur, quæ obvia ſunt, & cuivis in ſenſus incurrunt, neglectis aliis, quæ, quod recondita ſunt, majori ſolertia erui & in lucem exponi debent, rudis manet ſcientia & manca, quæ nec tironem ſatis inſtruere nec artem ſalutis humanæ præſidem ad majorem certitudinem, nobilitatemque perducere poteſt.

PLATNER.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

PRÆFATIO.

Nuper de Arteriolis Lymphaticis agens, promiſi laboris mei in hac materia aſſiduitatem; cum autem opportunus præcedenti hyeme defuerit locus ad operis tam ſubtilis tractationem, mecum ſtatuebam, quasdam colligere obſervationes anatomicas, ſubtiliorem pariter partium quarumdam fabricam exhibentes, iisque contemplationem ſtatus morboſi ejusdem partis, cujus ſanam fabricam explicaveram, ſubnectere, atque tandem obſervationes addere anatomico-pathologicas, quibus conſtet, quænam ſit, ſanam inter atque morboſam partem differentia, ne omni utilitate practica carere dicantur noſtra anatomica ſcrutinia.

Licet autem obſervationes anatomicæ, quas primus hicce fasciculus continet, novæ non ſint, & de eodem morbo antea, quando Muſis Leidenſibus valedixi, egerim, attamen, quantum ſcio, a nemine tali modo figuris illuſtrata eſt, æqne integrarum ac

læſarum partium fabrica, quali eandem poſtea inveſtigavi, quamque nunc in lucem emitto, ut putaverim hac demum ratione tranſitum a ſaniſſima fabrica ad lethalem degenerationem cognoſci poſſe, ac mereri hunc perniciofum morbum, qui denuo plenius examinetur, & obſervationibus, quæ ſeſe mihi obtulerunt, illuſtretur.

Itaque oeſophagi ſani ſtructuram, morboſi degenerationem, morbi ſymptomata, cauſas, curationem, examinare hoc faſciculo ſcopus eſt, qui ſi non plane diſpliceat, & aliarum partium fabricam, earundemque morbos, ſimili modo inveſtigatos, in ſequentibus deſcribam, qualium obſervationum numerus non exiguus ad manus eſt.

IN-

INTRODUCTIO.

Inter omnes Corporis Humani partes, quibus, ut rite ſuas functiones peragat, quam maxime integris opus eſt, poſt illas, quæ vitales peragunt, nullam nominare auſim, quæ plus in totum hominem valeat, quam oeſophagus.

Si enim vel ſubita vel lenta læſione actio hujus partis multum imminuitur, aut tandem plane intercipitur, non aliud iter cibis potibusque ore aſſumtis ventriculum verſus patet: Horum autem in ſtatu ſano ad firmandam nutriendam reparandamque laborioſiſſimam machinam, juſta requiritur quantitas & qualitas; deficientibus enim his, deficiet in ventriculo bonus chylus, neque reddetur inteſtinis, unde aut lactis aut lymphæ nutrititiæ debitam parando ſanguini copiam ducant organa, humores hosce vehentia, ſanguis tandem ipſe deficiet, & omnium ceterorum humorum ſecretio ceſſabit, naſcetur lentor in circuitu, ſpiſſitudo in glandularis ſyſtematis ſuccis, obſtructiones moleſtæ & in toto vaſculari ambitu omnium ſuccorum acrimonia.

Neque fluida ſola ſed etiam ſolida detrimentum inevitabile hinc capiant neceſſe eſt, exſiccantur enim fibræ muſculares, marcescit, qui antea pinguedine nitebat homo, nervorum vis infringitur, & ſic concurſu atrociſſimorum ſymptomatum, quæ non minus animum quam corpus afficiunt, vita exſtinguitur.

Itaque dolendum quam maxime eſt, non raro in ea via,

quam

quam tranſire deglutita debent, ut in ventriculum perveniant, oriri morbos, qui vel difficilem reddant hunc tranſitum, vel plane intercipiant, adeoque vel moleſtam & morboſam vitam ſecum trahant, vel inevitabilem poſt diriſſima ſymptomata & ſummam corporis emaciationem mortem producant.

Sæpius animum meum percuſſit dirus ille morbus, qui *duspha-giæ* ſeu difficilis aut impeditæ alimentorum *depulſionis* nomine Medicis innotuit, qui frequentius & hodie, quam olim, per-hibetur exſtare: Mihi quidem dum in Academia batava verſa-bar, varia ejus exempla videre contigit, & ita attentionem ad ſe traxit, ut pro ſpecimine academico, hujus morbi examen inſti-tuerim; præſertim cum inter plures, quos benevolus ſemper erga me tractandos concedebat, ægrotos, celeberrimus, jam præ-maturo fato ereptus, van Doeveren, quædam fæmina erat Lei-denſis, quæ diro hoc morbo, atrociſſimis ſtipato ſymptomatibus laborabat, ex quo caſu morbi progreſſum atque decurſum non tantum notare potui, ſed etiam illuſtrare figuris ad naturam partium, uti ſeſe poſt mortem habebant, paratis, ex quibus cauſa & indoles mali, (quas detegendi tam rara opportunitas) pulcre apparuerunt.

Addidi etiam tunc temporis figuram glandulæ præter modum tumentis & induratæ, quam in cadavere infantis quinque cir-citer annorum aſperæ arteriæ atque oeſophago adjacentem, oc-cupatus exercitiis anatomicis, fortuna ita volente, detexeram,

unde intelligi poteſt, & ex aliis additis vel addendis nunc obſervationibus, mali ſedem eſſe aliquando in ipſa partis fabrica, aliquando & extra oeſophagum.

Poſtea mihi licuit etiam inveſtigare vitium oeſophagi ipſius, in cadavere virginis cujusdam, quæ Goudæ degens, cum ſub finem anni 1779. dyſphagia inciperet laborare, uſu ſucci inſpiſſati cicutæ veræ tantum levaminis acceperat, & tam diu ſymptomatum ſilentium experta fuerat, ut ſpes ſanationis affulgeret; poſtea vero ſui negligens malo paulatim ingraveſcente exſtincta eſt.

Et quum intimam membranarum oeſophagi texturam, ex qua diſpoſitio ad modo dictos morbos deduci poteſt, accuratius examinare potui, hunc ordinem ſervandum eſſe cenſui, ut primo Capite accuratiorem præmittam membranarum oeſophagum conſtituentium deſcriptionem, figuris illuſtratam.

Secundo brevi tabella morbi initium decurſum ac finem narrem.

Tertio examinem illas cauſas, quæ partem ſanam in hoc illudve vitium proclivem reddant, vel occaſionaliter agentes directe, vel per ſua effecta oeſophagi actionem quovis modo lædentes, depulſionem ciborum difficilem reddere vel penitus impedire poſſint.

Quarto ex his præſentibus vel prægreſſis atque concomitantibus ſymptomatibus in indolis morbi cognitionem inquiram.

 Quin-

Quinto regulas prognoſticas ex malignitate vel benignitate harum omnium vel ominoſas vel fauſtas eliciam.

Sexto ſubjungam varias curandi methodos, varietati cauſæ conſtituentis accommodatas, quæ in triſti hoc morbo a Medicis proh dolor! plurimum minus felici ſucceſſu adhibitæ fuerunt. Quibus

Tandem Septimo ſupperaddam illas Hiſtorias anatómico pathologicas, hujus morbi malignitatem confirmantes, quarum mentionem ſupra jam fecimus.

CAPUT

CAPUT PRIMUM.

EXHIBENS DESCRIPTIONEM OESOPHAGI NATURALITER CONSTITUTI ET FIGURAS VARIARUM EJUS MEMBRANARUM, UTI OCULO ARMATO INSPECTÆ, APPARENT.

§. I.

Oeſophagus eſt canalis cylindriformis membranaceo-muſculoſus, e pharynge, infra & pone cartilaginem cricoideam, uti ex infundibulo exortus, inde recta deorſum (*a*) inter aſperæ arteriæ partem mollem ſive membranaceam atque corpora vertebrarum deſcendens ad quintam usque dorſalium, ubi reclinatur parumper verſus dextrum latus & ita liberum ſpatium magnæ arteriæ aortæ concedit, hacque directione deſcendit ad nonam vertebram, & hic medium ſpinæ dorſi iterum occupans, perforat diaphragma & ſuperiori ventriculi orificio ſive ſiniſtro, quod cardia vocatur, ſeſe inſerit.

In brutis nonnullis reclinatio verſus dextram partem, jam ad quartam dorſi vertebram locum habet, ejusque inſertio ad duodecimam, uti GALENUS in Anatomia vivorum notavit.

Non-

(*a*) Vid. VESAL: de Corp. Hi. fabrica *L.* 5. *Cap.* 3.

Nonnulli oeſophagum ſemper ab initio jam ad dextram aſperæ arteriæ partem, non infra & pone illam ſitum eſſe putant (*a*): Ipſe equidem animadverti in cadaveribus hoc ita videri, & prominere dextram oeſophagi partem paulo extra aſperam arteriam, ſed inde non patet in vivo & erecto homine hoc ita ſeſe habere; a relaxatione enim partium, a ſitu cadaveris, a compreſſione incumbentis ſua mole aſperæ arteriæ & pulmonum in illam partem, quæ dextrorſum vergere dicitur, tam parva mutatio apparens facile produci poteſt.

Quare potius credimus ſitum oeſophagi in vivo & erecto homine eum eſſe, qui reſpondeat illi parti aſperæ arteriæ, quæ mollis eſt, ut cedat facile, ſi bolus per oeſophagum tranſeat, & hæc certe poſterior eſt, ideoque oeſophagum pone aſperam arteriam poſitum eſſe tuto dicere poterimus.

In brutis prono corpore viventibus aliter & in variis eorum diverſimode locatus eſt, quum vero varia in diverſis animantibus poſitio non adeo quam ejus fabrica in homine ad noſtrum ſcopum pertineat, ad alios auctores (*b*), naturalis hiſtoriæ cultores hic remitto, atque tranſeo ad partis ipſius fabricam.

§. II.

(*a*) Vid. MORGAGNE Epiſt. anatom. Undecima §. 48 & 49.

(*b*) Vid. HALLER Elem. Phiſiol. *T. 6. Sect. 4ta pag. 95 & 96.* & MORGAGNE Epiſt. anat. Med. Undecima.

§. II.

Quum maximi in hoc opuſculo momenti ſit proclivitatem in varias morboſas affectiones ex ipſa partium fabrica illuſtrare, atque cauſæ iis anſam præbentes, ut plurimum in interiore canalis ſuperficie locum habeant, ab interioribus etiam in anatomica noſtra deſcriptione tunicis, quæ quidem oeſophagum conſtituunt initium ducemus, magni BOERHAVII exemplum ſecuti (*a*).

Deſcriptio autem noſtra imitatur exemplar præparati oeſophagi, ex cadavere infantis recens nati, deſumti, qui materie ceraceâ invaſa injectâ vivi ſpeciem præ ſe ferebat, non vero turguit rubore præternaturali, quo aliquando lætantur anatomici, quum tamen non ſemper inde clarior fiat cognitio, quomodo ſeſe partes in vivo homine habeant, & certe minus difficile eſt aliquot vaſcula ad rupturam uſque liquore colorato extendere, quam modum, quo ipſa humores ducant, imitari.

Dicet forte quis, quod ſubtiles adeo partes potius ex hominis adulti præparatis monſtrari deberent, quia fabrica tunc magis evoluta facilius & diſtinctius in illis conſpici poſſet; hoc autem de aliis partibus verius, quam de oeſophago inferri poſſe credo, in recens nato enim partes quidem exiliores adeoque conſpectu non

(*a*) Vid. Inſtit. Med. §. 73. & *ſeqq.*

non minus quam tractatu difficiliores ſunt, ſed minimum a naturali ſtatu aberrantes, quod nunquam de oeſophago adulti, uti parte tot injuriis expoſita dicere poſſemus; præterea occupationes practicæ me ſæpius avocant, quando ſolus me in arte diſſecandi exerceo; adeoque maxima pars cadaveris adulti corruptioni traderetur, & quæ aliquod tempus requirunt ut abſolvantur præparationes, minus feliciter ad finem perducerentur.

Cum ergo inter omnia oeſophagi præparata, quæ poſſideo, nullum ſit, quod tam accurate ſpeciem & colorem ſani & viventis imitatur, hunc infantis recens nati oeſophagum pro membranarum examine oculis ſubjeci; adjectæ figuræ monſtrant, quomodo ſeſe habeant ſingulæ.

Per longitudinem diſſecto canale interior ſuperficies primo oculis apparet, in qua conſiderandæ præcipue notabiles illæ plicæ (*a*), quæ per longitudinem decurrentes haud dubie fiunt ex telâ celluloſâ laxiore, quæ ſeſe inter omnes tunicas inſerens illas inter ſe connectit, adjuta ope vaſculorum atque nervorum ab una tunica ad aliam tranſeuntium.

Harum plicarum ut opinor magna eſt utilitas; nam præterquam quod multo amplius ſpatium concedunt innumeris arteriolis ac glandulis aut cryptis muciparis (*b*), efficiunt etiam, ut

(*a*) Tab. I. (*b*) Tab. I.

ut ductuli excretorii liberi ſint, abſque ut alter alterum premat aut turbet in ſua actione.

Sunt ſimiles hæ plicæ illis, quæ in ventriculo & valvulis quæ in inteſtinis occurrunt: differunt autem directione; in ventriculo enim irregulariter poſitæ ſunt, in inteſtinis transverſæ, & ſic ibi inſerviunt, ad remoranda tamdiu contenta, quamdiu neceſſe eſt ad nutritionis negotium; videmus & hic clare quam ſapienter auctor naturæ lentum hujus mutationis transitum fecerit; nec enim tam irregularis plicarum decurſus ac in ventriculo, neque transverſa earum poſitio uti in inteſtinis in oeſophago requiritur; diuturnior enim mora alimentorum, in hac parte magis noceret quam prodeſſet, imo ſi bolus major non ſtatim tranſeat a faucibus ad ventriculum, anxietates inſignes naſcuntur, imo ſubitanea mors per ſuffocationem produci inde poſſet, uti in poſterum videndi erit occaſio.

Itaque ſi adeſſe debeant plicæ in oeſophago, requiritur earum directio non transverſa ſed per longitudinem canalis.

Quod autem adeſſe ergo debeant hæ plicæ longitudinales etiam in oeſophago non tantummodo ſequitur ex modo dictis, & earum utilitas ſatis inde poteſt percipi; ſed artificii noſtri auctor hanc etiam fabricam vel fere ſimilem conceſſit alii parti, cujus uſus ejuſmodi ſtructuram requirere mox videbimus.

In inteſtino recto ſcilicet, præcipue in inferiore ejus parte tam longa mora contentorum non ita prodeſt quam in ventri-

cu-

culo aut duodeno inteſtino, quin immo quantam moleſtiam ſæpius creënt, ſi non facile poſſunt tranſire ſcybala inutilia, quæ remanent, poſtquam in ſuperioribus ventris partibus ſuccum alibilem amiſerunt, cuivis notiſſimum eſt, adeoque & hæc tubi inteſtinalis pars valvulas transverſas non habet; nonne ergo valvulis aut plicis carere potuit æque ac jejunum? videtur non potuiſſe carere, transmittenda in jejuno ut plurimum liquida & ſua natura lubricantia ſunt, dum dura, acria, & irregularis formæ corpora per hoc inteſtinum educi debent; quare ergo major reſpectu ceterorum inteſtinorum in hoc recto requiritur quantitas glandularum atque cryptarum muciparարum, quæ mucum glutinoſum ad lubricandam hanc viam continuo ſecernunt, deficiente enim hoc, oriuntur ab aucta partis ſenſilitate dejectiones alvinæ moleſtiſſimæ, teneſmi dolorifici aliaque in ipſa affecta parte, & per conſenſum in adjacentibus mala.

Adeoque & locus his organis ſecretoriis aptus requirebatur, qui ipſis hoſpitium præberet, & hæc facilem inveniunt ſedem in laxa celluloſa, a quâ hæ plicæ producuntur, ubi ſi glabra eſſet interior ſuperficies, magisque compacta celluloſa, non tam copioſæ aut tam liberæ eſſe poſſent hæ glandulæ aut cryptæ in ſua actione & mucus debitus deficeret, requirebantur ergo & in inteſtino recto tales plicæ; imo majores in illo ſunt, quam in oeſophago, & valvularum longitudinalium nomen revera merentur.

§. III.

§. III.

Obducitur oeſophagi ſuperficies interior eadem membrana tenui, qua os, labia, & cutis externa obteguntur, pro parte eam reliquimus in ſuperiore præparati parte (*a*), pro parte detracta eſt in inferiore (*b*), excolor eſt hæc membrana, ſpeciem tamen villorum, ſi in aqua fluctuat, exhibere videtur, hi veró villi proprie producuntur per arteriolas exhalantes, quæ huic tunicæ ſubjacent & apicibus ſuis tuberculatim quaſi membranulam hanc elevant; quod æque reſpectu nervulorum atque arteriolarum patere poteſt: ſeparata enim intima hac tunica videmus eam vaſculis ſanguiferis carere (*c*), & arteriolas ultimas prominere minimis ſuis apicibus (*d*) ſub ea, ſic etiam nervulis omnino caret & ab iis etiam ſeparata oſtenditur non tantum (*e*), ſed experimenta WEPFERI (*f*), BOERHAVII (*g*), HALLERI (*h*), NICHOLSII aliorumque oſtenderunt inſenſilitatem hujus membranulæ intimæ: Idem locum habet in ore, in ventriculo &c. Sed hæc intima oeſophagi tunica craſſitie ma-

---

(*a*) Tab. I. (*b*) Tab. I.
(*c*) Tab. I. (*d*) Tab. I. & 3.
(*e*) Tab. I. & 3.
(*f*) Vid. WEPFERI de cicuta aquatica.
(*g*) BOERHAVII inſtit. Phyſiol.
(*h*) HALLER Elem. Phyſiol. Sect. 4.

majore gaudet juxta *Wepferum* (*a*) quam eadem hæc in aliis partibus.

In Prima Tabula oculis conſpici poſſunt ea, quæ de fabrica hujus tunicæ diximus, ſed ſecunda tabula monſtrat, quomodo non a ſubjectis ſeparata & accuratius conſpicillo inſpecta hæc pars ſeſe habeat: nimirum in hac figura apparet, quomodo innumeris foraminulis majoribus & minoribus ſit pertuſa, quæ minores ſine dubio ſunt poruli, per quos arteriolæ exhalantes rorem ſuum effundunt; dum majores ſunt oſcula ductulorum, quæ ex glandulis aut cryptis muciparis ſuccum mucoſo-glutinoſum excernunt.

Duplieis ergo ad minimum uſus eſt fabrica hujus tunicæ.

1°. Majore ſuâ craſſitie quam in ventriculo (*b*) obtegit nervulos eorumque ſenſilitatem ita minuit, ut quæ deficiente illâ, in tranſitu per oeſophagum maximos crearent dolores, nunc abſque ulla moleſtia tranſeant & ad ventriculum deſcendant; quam ſenſilis eſt cutis externa, ſi in aliqua parte epidermis deficiat; quam moleſta a blandiſſimis etiam in faucibus & ore interno eſt ſenſatio poſt decidentem cruſtam aphthoſam?

2°. Non obſtante ſtructurâ hac tenaciore poruli tamen, qui in illa adſunt, permittunt, ut arteriæ exhalantes lympidum ro-

(*a*) L. C. *p.* 121.

(*b*) Vid. WEPFERI L. C.

rorem atque ductuli excretorii glutinoſum ſuccum in canalis cavitatem effundere queant, adeoque ſumma utilitas, quam præſentem hanc tunicam præſtare videmus, vix permittit, ut credamus, illam aliquando abſque vitæ aut ſanitatis notabili detrimento læſam fuiſſe, quod tamen fide digni viri (*a*) teſtantur; nos ſaltem credimus, ſi fors abraditur aliove modo læditur, ſummam requiri cautelam in aſſumendis potulentis, ne peſſimi generis mala poſt ſe relinquant tales læſiones, quas in poſterum videbimus morbo deſcribendo præcipue anſam præbere.

Dantur obſervationes (*b*), quæ docent hanc tunicam in morbis vel pro parte vel ex toto nonnunquam rejici, quod fieri poſſe analogia docet, an autem ex morboſâ tali rejectâ parte ejus indoles tam facile diſtingui poſſit, non credo, ſaltem equidem ipſe ſervo membranam tenaciorem oeſophago longitudine & forma ſimilem à vetulâ ore rejectam, ad quam in agone mortis verſantem, ab amicis vermem rejectum putantibus, prima tunc vocabar vice; narrabant adſtantes ægrotam per aliquot dies diarrhæa laboraſſe, alvo interdum ſanguine tincta, pulſus jam erat debiliſſimus, irregularis, intermittens; manus & pedes frigebant, facies hippocratica & cito animam efflavit, humoribus certe putrida acrimonia ſolutis; hæc membra-

(*a*) HALLER in L. C. *p.* 99.
(*b*) Memoir. de l'Academie.

brana, dum rejiciebatur, ſanguine & muco corruptis ſquallebat, per biduum eam in aquam inmerſi, ut ſordes deponeret, quas tamen omnes tam nitide abluere non potui, ut membranæ indoles ſatis diſtincte cognoſceretur, conſiſtebat quidem adhucdum, ſed præ firma ſordium adhæſione eam ſatis diu in aqua relinquere non audebam, verens ne omnia ſimul in putredinem abirent, adeoque in ſpiritum illam immiſi, in quo adhucdum ſervatur: Utrum autem revera ſit tunica ipſa intima oeſophagi, an tubus ex tenaciore muco cohærens, quales ex aſpera arteria ejectos bronchiorum ramificationibus ſervatis vidi, non auſim pro certo determinare.

§. IV.

Separata jam hac intima tunica ad partium huic ſubjectarum explicationem tranſeundum eſt.

Partem igitur ejuſdem oeſophagi, ex quâ detracta intima membranula eſt, ſi inſpiciamus in prima tabula, apparent jam innumera punctula (*a*) rubra atque alba, quæ ſpeciem villorum etiam exhibuerunt; dum intima membranula tegebantur, & quo plus materie ceracea arteriolæ hæ turgent, eo plus mola vil-

(*a*) Tab. I.

villorum increſcit, ſi autem non nimis expanſa vaſcula ſint, apparent, uti in figuris monſtrantur.

Hi villi ſunt prominentiolæ quædam parvæ pro maxima parte rubræ (*a*), quæ arteriolarum fines hac in parte ſunt; partim albæ (*b*), (magis collapſæ, utpote quæ materia colorata expandi non poſſunt) quæ tunicam ſic dictam nerveam conſtituunt.

Harum Arteriolarum initium eſt ab arteriis oeſophageis, quæ ſtricto ſenſu nempe ſic dicuntur, nam præter eas etiam ex omnibus pectoris partibus quidam ramuli ad oeſophagum decurrunt, uti in pulcerrimis HALLERI faſciculis Iconum arteriarum[1], nempe ſecundo, tertio, atque octavo inprimis videre eſt, & ſic numerus arteriarum oeſophagearum eſt infinitus, quæ autem proprie ita dicuntur duæ ſunt; una eſt ſuperior, quæ ex ſuperiore arteriarum intercoſtalium oritur, exiliores ramulos dat exteriori ſuperficiei oeſophagi, atque tunicæ muſculari & celluloſæ intermediæ, proditque ulterius ad tunicam vaſcularem (*c*), ex qua ſubtiliores ramuli ad glandulas cryptasve muciparas (*d*) mittit & tandem hac ratione innumeræ arteriæ ſive fiſtulæ exhalantes (*e*) finem inveniunt.

Hæ

(*a*) Tab. 3. (*b*) Tab. 3.
(*c*) Tab. 5. (*d*) Tab. 4.
(*e*) Tab. 3.

Hæ partem tenuiſſimam ſive rorem in cavum oeſophagi exhalant, quo in ſtatu naturali ſemper madet.

Quam naturæ operationem imitatur in mortuis injectio aquæ aut adipis in arteriam oeſophageam (*a*), inoſculantur etiam partim venulis minimis, quæ reducunt ſuperfluum a ſecretione ſanguinem in venam ſine pari, ſuadet etiam fabricæ ſimilitudo, ut credamus, in hac quoque parte, uti in inteſtinis, minimas arteriolas in arterias lymphaticas abire (*b*). Alter arteriæ oeſophageæ truncus eſt, qui inferior nominatur, a diaphragmatica oritur, ſimilem ac ſuperior habet diſtributionem ramulorum atque finem, & redux ſanguis in ſtomachicam coronariam venam reducitur.

§. V.

Nervorum, qui copioſiſſime per oeſophagi tunicas diſtribuuntur, origo quidem ab octavo pari & laryngeo recurrente horumque ramificationem per exteriorem tunicam celluloſam ſatis facile cultro anatomico poſſumus inveſtigare atque contemplari (*c*), quomodo autem ulterius per tenuiores tunicas ra-

(*a*) KAUW BOERHAVE *pag.* 86. *perſpirat.* *&c.*

(*b*) Vid. quæ de hac materia dixi anno præced. in Experim. Anatom. de Arter. lymphat. exſiſtentia.

(*c*) Vid. WALTHER *Deſcript. nervor. Thoracis & abdominis.*

ramuli tenuiſſimi diſpergantur & tandem nerveum ſubtiliſſimum reticulum conficiant, haud ita clare adhucdum exponi poteſt.

Certum autem eſt, magnum nervorum numerum ad oeſophagum decurrere, qui in ſingulis tunicis ſuos præſtant uſus, nimirum in muſculari fibras ad contractionem pro detrudendo bolo invitant: quin imo magis irritati violenter eas convellunt, quod non tantum videmus, ſi acre quid aut pungens in ipſo oeſophago hæret, ſed etiam ſi partes multum remotæ per conſenſum illum præ aliis partibus afficiunt; & ipſa animi pathemata vel in ſano ſtatu vel in morbis tales effectus ſæpiſſime in hanc partem edunt, ut ſenſilitate nimia peccare quandoque obſervetur (*a*): comitantur, uti in aliis partibus etiam vaſa in tunica vaſculari, & a vero non alienum videtur, ad cryptas muciparas etiam exiliores ramulos dari, qui in earum folliculis membranoſis contractiones producant, quibus ſecretio & excretio ſucci ſpiſſiuſculi promoveatur: Senſilitas etiam nerveæ talis eſt, ut ſi quid nauſeoſum aut pungens imo leviter titillans pharyngem modo tangat, muſcularis inde in varias imo retrogradas contractiones invitetur.

§. VI.

(*a*) Vid. BENJ. COOCK *Caſes and practical remarks in ſurgery Tom. II. p.* 108.

§. VI.

Figuræ primæ & ſecundæ delineationes exhibent, quomodo tunica intima atque nervea ſeſe habeant in particula minima oeſophagi in liquore fluctuante, in qua glandularum præſentiam non ſatis obſervabam, ut juxta eamdem de his agere poſſem, proximam autem, pro harum demonſtratione in qua numerus major aderat, ex aqua exemi & per ſemi horam ſibi reliqui, ut leviter ſicca fieret, pro glanduloſæ ſtructuræ hujus membranæ demonſtratione.

Vix eam a modo deſcripta diſtinctam tunicam nominare auſim, adeo enim inter ſe hæc cum nervea cohæret, ut ſeparationem non admittant & eamdem fere conſtituere videantur, unde de glandulis hiſce dicit KAUW BOERHAVE (*a*), infixæ ſunt baſi ſua, quantum ſeparatione videre potui, nerveæ tunicæ, uti cutaneæ cuti, velata intima, quæ villos facit, quam oſculis ſuis patulis perforant. Jam uti, ſimulac ex alia parte arteriolas minimas aquæ vel ſpiritui immiſſas fluctuantes ſibi relinquimus, ſeſe non ſuſtinent, ſed figuram ſuam mutant, collabendo aut cohærendo inter ſe invicem, ſic in his etiam ſubtiliſſimi apices (*b*) exhalantium ſeſe retraxerunt.

Si-

(*a*) L. C. §. 254.
(*b*) Tab. 4.

ſimul ac aqua non ſuſtinerentur, & paululum ſiccæ fierent: apparet autem ſimul, quod & in aliud genus vaſculorum tranſeant, in venulas nempe minimas, quæ diſtinctius apparuiſſent, ſi diverſimode coloratam materiem in vaſa hujus oeſophagi immittere potuiſſem, quod in hac præparatione fieri non potuit, venulas tamen adeſſe, in quas redeant arteriolæ, nemo inficias ibit (*a*). Conſpiciuntur & hic punctula multa albicantia, quæ præcedenti paragrapho jam deſcripſimus, atque demonſtravimus eſſe apices nervulorum, leviſſima tela celluloſa cum arteriolis minimis connexos: quæ autem præcipue in hac membrana notanda ſunt, ſunt Corpuſcula bene multa glanduloſa, a quibus tunica hæc nominatur, in particula ſexageſimam quartam partem objecti magnitudine æquante jam magna eorum copia conſpicitur (*b*), major eorum numerus eſt in oeſophago quam in inteſtinis, minus a ſe invicem diſtant, & magnitudine admodum diverſa ſunt, licet fabrica in omnibus eadem, nimirum, quævis glandula conſtat ex corpuſculis rotundis minoribus in infinitum decreſcentibus, hæc corpuſcula autem iterum ex variis partibus compoſita eſſe videntur, ſunt enim parvi folliculi, ad quos arteriolæ minimæ perveniunt & lympham ſanguinis colant, tenuior hujus pars abſorbetur iterum per exiliora re-

---

(*a*) Vid. HALLERUM *Elem. Phyſiol. T.* VI. *p.* 103 *&* 104. *Sect.* 4.
(*b*) Tab. 4.

reſorbentia lymphatica, dum ſpiſſior remanet, quæ ex hiſce folliculis per ductulos excretorios in cavitatem oeſophagi ad lubricandam intimam membranam (*a*) effunditur.

§. VII.

Quæ nunc ſequitur proprie vocatur vaſcularis tunica (*b*), quæ cum modo deſcripta (*c*) per telam celluloſam cohæret & revera aliam tunicam conſtituit, modica enim attentione & dexteritate ſui ſeparationem admittit, nullam enim aliam connexionem cum glandulari habet, quam per vaſcula minima oculo inermi ferme non conſpicua, & tenuiſſimam celluloſam.

Arteriolarum ramificatio ex inſpecta tabula 5ta cognoſci facile poteſt, quare multa de hac dicere non opus eſt, tortuoſos (*d*) multos dat ramos, alio plane modo ac in ventriculi & inteſtinorum tenuium vaſculari tunica, multas etiam tamen inter ſe anaſtomoſes faciunt.

Si omnes corporis humani diverſas partes, præcipue autem membranas inter ſe invicem comparemus, arteriis cera repletis, videbimus, uti arborum omnium diverſimodæ ſunt ramificationes, (licet tamen quævis ſpecies generis ſui ramorum diſ-

(*a*) Tab. 1, & Tab. 2.
(*b*) Tab. 5.
(*c*) Tab. 4. & §. 6.
(*d*) Tab. 5.

diſperſionem ſervet) uti vaſculorum per folia, flores, fructus, &c. diverſi decurſus, ſic etiam in homine locum habere: Omnium arteriarum quamvis omnium unus communis truncus ſit, in diverſa parte plane alia eſt ramulorum diviſio, uti jam in diſſert. de arteriolis Lymphaticis breviter notavi; in inferiore parte inteſtini recti vaſorum ramificatio in vaſculari tunica etiam multo tortuoſior eſt, quam in cæteris inteſtinis, & quodammodo cum illis oeſophagi hæc vaſcula conveniunt, craſſiora autem multo ſunt, uti totum inteſtinum majus habet volumen quam oeſophagus: Inter has ergo partes reſpectu fabricæ magna eſt analogia, quamvis uſus earum primo intuitu plane contrarius ſit, ad utrumque tamen ferme eadem fabrica requiri videtur; transmittere enim modo, non nimis diu retinere, quod receperunt, debent, hoc non facile peragi poſſet, niſi via continuo eſſet lubrica liquido non facile deradendo, requirebantur ergo glandulæ tale liquidum ſecernentes, quæ in plicis longitudinalibus locatæ, ab arteriis tortuoſis lentius ſanguinem moventibus ſatiarentur; requirebatur in utriſque diſpoſitio ad ſe facile dilatandum, quæ per celluloſam copioſiorem, qua omnes inter ſe connectuntur tunicæ, producitur; requirebatur tandem in utriſque vis muſculoſa contractilis major, quam in cæteris inteſtinis, ad ſe exonerandum, de qua breviter nunc agendum reſtat in deſcriptione oeſophagi ſani fabricæ.

 §. VIII.

§. VIII.

Quæ muſcularis dicitur, tunicam conſtituunt duæ laminæ carneæ, inter quas celluloſa tenuis, multis vaſculis ſubtiliſſimis inſtructa ſeſe inſerit: Harum una ex arcuatis, altera ex longitudinalibus fibris muſcularibus conſtat; interiores arcuatæ, a cartilagine cricoidea exortæ, cingunt vaſcularem tunicam, uti longitudinales externam oeſophagi ſuperficiem efficiunt, oriuntur ex eadem cartilagine, obliquum primo ſervant decurſum, deinde recta deorſum decurrunt (*a*), uſque ad cardiam & ſic porro in ventriculum deſinunt.

Arcuatæ hæ fibræ ſeſe contrahendo tubi capacitatem in illo loco, ubi bolus hæret, imminuunt; longitudinales ſua contractione totum tubum breviorem reddunt, ſicque infra bolum etiam dilatant, atque hac ratione facillime, quod in oeſophagi parte ſuperiore hærebat, ſi vigeat vis muſcularis; ſi bolus non tam magnus ſit, ut ſua mole hanc deſtruat, fibra extra tonum extendendo; ſi nullum morboſum obſtaculum ſive organicum ſive ſpaſmodicum illud impediat, facile deprimitur.

Robuſtiores quoque hæ fibræ ſunt, quam in ventriculo & inteſtinis, excepto iterum recto, in cujus fabrica muſculari ea-

---

(*a*) Vid. MORG: *Epiſt.* II. & MORGENBRESSER *de Vomitu pag.* 7. & *ſeqq.* uti & Cl. BATIGNE *Tract. de digeſtione &c. pag.* 42.

eadem ſervata eſt proportio, quam in vaſculari atque glanduloſa notavimus tunicis.

§. IX.

Involvuntur omnes hæ deſcriptæ oeſophagum conſtituentes tunicæ externa membrana, ex compacta & tenaciore celluloſa conſtante, cujus ope connectitur cum corporibus vertebrarum, cum aſpera arteria, cum aörta aliiſque partibus juxta ſe poſitis, & quæ in hac proprie locata ſunt, uti cum ductu thoracico vaſis lymphaticis quam plurimis, cum glandulis dorſalibus, majoribus & minoribus lymphaticis, quæ ex ſubtiliſſimis vaſculis tortuoſe admodum inter ſe junctis conſtant, adeoque accedentibus cauſis occaſionalibus, obſtructionibus, & indurationibus ſæpius obnoxiæ ſunt; uti in poſterum videndi erit occaſio.

FIGURARUM EXPLICATIO.

TAB. I. Repræſentat oeſophagum infantis recens nati, materie ceraceâ rubrâ in vaſa injectâ, vivi ſpeciem referens.

aaaa Superior ejus pars tunica intima adhuc tecta, in qua conſpiciuntur plicæ longitudinales atque villi & nonnullæ glandulæ protuberantes.

bbbb Pars inferior, detracta intima tunica, in qua villi magis conſpicui.

cc Intimæ tunicæ excoloris interior ſuperficies, in qua veſtigia arteriolarum exhalantium, uti totidem foraminula conſpiciuntur.

d Arteriola oeſophagea.

TAB. II. Repræſentat portiunculam minimam oculo armato innumera foraminula arteriarum exhalantium exhibens, & glandulæ muciparæ aperturam excretoriam, uti & nonnullas minores ejuſdem generis.

TAB. III. Ejuſdem particulæ, detracta intima tunica, natura ex hac figura ulterius apparet, rubri villi arteriolarum fines ſunt, dum albus color nerveam teneram & quodammodo collapſam ſignificat, dum inter hæc prominet ejuſdem glandulæ ductulus excretorius, exteriore ſua margine privatus.

TAB. IV. Tunicam glanduloſam monſtrat, in qua exſiſtentia glandularum macipararum, ex innumeris minoribus rotundis compoſitarum.

TAB. V. Tunicam Vaſcularem ejuſque ramificationem exhibet. Muſcularis ab aliis delineatæ figuram adjungere non opus erat.

CAPUT

CAPUT SECUNDUM.

GENERALIS DESCRIPTIO DYSPHAGIÆ.

§. I.

Impedita alimentorum per oeſophagum depulſio eſt morbus plerumque fallax, in initio levis & vix morbi nomen mereri viſus; in progreſſu vero, quoad effecta ſeſe clarius manifeſtans, quoad cauſæ proximæ indolem vero, fere ſemper Medico dubium relinquens.

Eſt quaſi hoſtis, qui per inſidias atque latebras ſubdole irrepens, ſuas copias tacite & paulatim adauget, donec tantas acquiſiverit vires, ut quibusvis auxiliis, ſero nimis allatis, pertinaciter reſiſtat, ac tandem obſeſſæ provinciæ plenariam inducat ruinam. Antequam enim ulla adſit mali perceptio, ſæpe cauſa formalis jam adeſt, hac autem evoluta, ægri imminentis periculi dubia incipiunt ſentire ſigna, ita tamen, ut nondum videant neceſſitatem ab Arte auxilium petendi; ſenſim tamen ſenſimque, cum increſcente morboſa conditione incommodi incrementum percipiunt, donec cogantur urgentibus ſymptomatibus ad Medicum confugere, a quo tunc fruſtra ſæpe auxilium implorant.

Fixa

Fixa jam adeſt mali ſedes, manifeſtum eſt obſtaculum, quouſque admittuntur ſatis facile alimenta, ultra quod autem vel neutiquam, vel vix niſi cum adhibita vi & magnis moliminibus protruduntur! Quandoque juvat prona corporis inclinatio per aliquod tempus; quandoque ope tubi (*a*) in oeſophagum immiſſi ingerenda aſſumuntur, vel inſtrumento (*b*) huic operi adaptato propelluntur vel liquida poſſunt injici per ſiryngam, quam methodum Cl. de BEAUVE deſcripſit & cujus fabricam figuris illuſtravit (*c*); alias prudenter & tarde deglutiendo malum diu abſque magna moleſtia ferunt; alii, qualem novi Foeminam Lugduni Batavorum, quae jam ultra triginta quatuor annos coacta fuit ſolidos cibos in minima ſecare fruſtula & ſubtiliſſime maſticare, ac parvis ſimul doſibus deglutire, ne cum anxietatibus magnis rejiciantur, ſana tamen hac ſub diæta & hilaris vivit: dantur etiam, qui ſola fluidorum aſſumtione, difficulter quidem, tamen diu vitam protrahant, ſic ut in hiſce malum vitæ deſtinatum tempus nequaquam videatur minuere.

§. II.

(*a*) Vid. Cl. V. GEUNS *Act. Harlem. L. c. p.* 119 & 120.

(*b*) Vid. PHIL. SALMUTH. *Obſ. Med. Chir. Centur.* 3. *Obſ.* 16. *p.* 119. ubi poſt febrim diuturnam oeſophagi torpor remanſit, ita ut ope digiti vel bacilli cibos propellere coactus eſſet æger: vid. etiam ST. V. D. WIEL *Obſ. rar. T.* 2. *Obſ.* 27.

(*c*) Vid. Journal de Medicine *T.* 31. *p.* 431.

§. II.

Sæpiſſime tamen malum ita increſcit, ut hæc omnia nihil juvent, ſed plenaria capacitatis fiat abolitio, tunc oriuntur inſignes anxietates ad quævis deglutiendi conamina, & frequenter cum murmure gargarizantis ingerenda multo commixta muco rejiciuntur. Hæc ſymptomata in nonnullis deſinunt pro tempore, donec fame incitati iterum cibos aſſumere tentent, quando eadem renovatur tragoedia: in aliis etiam perdurant ſymptomata, quamvis ab actione tubus quieſcat: patiuntur ægri anxietates intolerabiles; vexantur flatibus dolorificis, torquentur ingenti fame, & defatigantur incredibilis quandoque copiæ muci, nunc tenacioris nunc tenuioris, exſcreatione, emaciatur corpus ad ſpeciem ſceleti uſque, ita, ut præter oſſeam cratem cutimque parum remanere videatur; debilitatur quam maxime totum corpus; humores non reparantur a chylo, & vitæ actione acrimoniam contrahunt; oriuntur leipothymiæ, aſphyxiæ, & triſtiſſima vita, propter exhauſtos nutritionis fontes, atrophica tandem morte terminatur.

Fit etiam aliquando, ut circa finem vitæ omnia quidem ſymptomata ceſſent, & quæ aſſumuntur ſatis facile, ſaltem multo minoribus cum moleſtiis deſcendant, abſque tamen ut debitum ab aſſumtis accipiat corpus nutrimentum, uti nuperrime vidi in fœmina quadragenaria, quam moleſtiſſima dyſphagia la-

borantem tractavi; nempe in hac plenariam capacitatis abolitionem, quæ ferme per octo hebdomadas duraverat, & muci tenacioris copioſam dejectionem; indurationi glandularum dorſalium atque illarum, quæ laryngi adjacent, & in ipſa etiam oeſophagi fabrica obveniunt, attribuens (nam in initio mali ad varias diſtantias impedimenta perceperat,) per frictiones mercuriales ſecundum methodum Cl: MUNGKLYI extus, & per ſuccum inſpiſſatum cicutæ cum ſyropo quodam forma linctus ab interioribus malum levare conatus ſum, iiſque ſenſim effeci, ut fluida juſcula carnium, lac, item pultacea alimenta admitterentur, abſque doloribus, abſque vomitu aut regurgitatione mucoſæ ſalivæ; nihilominus tamen emaciebatur ulterius, & poſtquam per tres hebdomadas debita alimenta & qualitate & quantitate, nec non remedia roborantia bene aſſumere potuiſſet, fatis ceſſit; in mali naturam inquirere ſuperſtitioſi propinqui prohibuerunt, forſitan alias hujus phoenomeni ratio clarius patuiſſet, nempe deſcenſus facilioris alimentorum, utrum medicamenta reſolventia in glandulis hanc mutationem effecerint, an ex mali indole & abolita ſenſilitate læſæ partis, mole ſua deſcenſus ingeſtorum permiſſus fuerit: Atrophiam lethalem ab acrimonia, quam omnes per inediam jam ſuſceperant, humores derivo; forte etiam a deleta actione vaſorum lacteorum, quæ per octo hebdomadas nihil acceperant; quoniam eundem morbi progreſſum ac finem in viro, qui poſt anguſtiam pylori defun-

ſunctus eſt, obſervavi, de quâ ſequenti faſciculo ſcribere animus eſt, quare plura hoc loco non addam: fit tamen etiam, ut ægrotantes ab aſſumtis remediis, & debita diæta pro aliquo temporis ſpatio levamen ſymptomatum, cum vera habitus emendatione, experiantur, eaque denuo negligentes in priſtinum illabantur ſtatum, qui æque ac ſi nullum inſtituiſſent auxilium, tandem ad mortem miſeros ducit, dum exſtant etiam, licet pauciores obſervationes, quæ docent, juſtum remediis utendi tempus, non nimis malignam mali indolem, ægrorum patientiam & medici ſagacitatem concurrentia perfectam ſanationem effeciſſe, quas hic adducendo extra ordinem iremus; in curationis tractatione opportuniorem locum invenient.

§. III.

Deſcripta modo ratione morbus procedit, ſi oriatur a cauſis obſcuris, in initio levibus & fere imperceptibilibus, quæ lente increſcendo miſeras haſce ſequelas producunt. Quandoque vero cito & violenter hominem aggreditur, & in ſummum vitæ periculum ab initio jam ſtatim conjicit, ſi producatur a talibus cauſis, quæ ſubito & violenter agunt, quas etiam in poſterum recenſebimus.

§. IV.

Hæ cauſſæ etiam ſæpe tales ſunt, ut indolem ſuam jam ſtatim clarius monſtrent, & ſi occaſio apto loco arripitur, dextræ Medicinæ nonnunquam auſcultent, ac permittant, ut ægri plenarie in priſtinam ſanitatem reſtituantur, qualem ſanationem HOFFMANNUS poſt inflictum thoraci vulnus, per quod lac aſſumtum effluxit, peregiſſe legitur Act. Harl.: aliquando autem, licet tollantur, in parte, quam occupaverunt, talem relinquunt conditionem, ut miſeri in modo memoratum chronicum malum incidant homines, dum etiam exſtant exempla, ubi vitam inopinanter cum ſubitanea morte commutaverunt (*a*).

En, Benevole Lector, abſolutam Morbi Hiſtoriam, prout ſeſe diverſimode habeat, & in chronicis & in acutis caſibus: tranſeo ad cauſas.

CAPUT

(*a*) Vid. BOERHAVII deſcript. Morbi atroc.

CAPUT TERTIUM.

EXHIBENS CAUSAS IMPEDITÆ ALIMENTORUM DEPULSIONIS PROXIMAM ET REMOTAS.

§. I.

Proxima alimentorum impeditæ depulſionis cauſa conſiſtit in imminuta aut plane abolita oeſophagi capacitate, producta a diverſiſſimis conditionibus in ipſo vel extra illum hærentibus, quæ ſic diverſimode quidem ejus actionem lædunt, omnes tamen eundem ſimilemve præſtant effectum.

§. II.

Hæc eſt noſtri morbi cauſa, uti vocant, proxima, quæ ut producatur, neceſſe eſt, fiat nonnullarum conditionum concurſus, quarum aliæ corpus ita diſponunt, ut in hunc morbum quaſi pronum ruat, aliæ vero occaſionem ſubminiſtrant, qua fit, ut ſeminio in corpore latenti accedente debita ac conveniente conditione, qua in actum deducatur, hic enaſcatur morbus. Priores conditiones dicuntur Seminia, cauſæ proegumenæ vel prædiſponentes, poſteriores procatarticæ cauſæ

 ſive

ſive occaſionales: utriuſque generis præcipuas nunc conſiderabimus.

§. III.

Phalangem ducant cauſæ prædiſponentes, quas in duas dividere claſſes hic poterimus, in naturales nempe & non naturales.

Naturales voco illas conditiones, quæ licet in ſaniſſimi oeſophagi, ad peragendas hujus partis functiones requirantur, eum ad tales degenerationes prædiſponunt, quæ in aliis partibus tali vel ſimili fabricatione non gaudentibus, haud ita facile vel nequaquam locum habere poſſunt; atque tales prædiſpoſitiones non tantum in conflato ex ſuis partibus oeſophago occurrunt, ſed inveniendæ ſunt in quavis tunica ſeparatim conſiderata: ab interioribus iterum inchoando videamus breviter de ſingulis.

Plicæ illæ per longitudinem oeſophagi decurrentes, quarum ſtructuram atque utilitatem in §. II^da^ Capitis I^mi^ ni fallor demonſtravimus, ad impulſum humorum vel moram nimis diuturnam minorem multo reſiſtentiam faciunt, ſui extenſionem facilius permittunt, adeoque in ſuis cavitatibus cellulofis morboſas congeſtiones recondere, & ſic lente depulſionis impeditæ cauſis anſam magis præbere poſſunt, quam ſi glabra eſſet ſuperficies interior & undiquaque eadem vi impellentibus reſiſtens.

Intima tunica inſenſilis quidem eſt, & vaſis ſanguiferis pro-

prie

prie deſtituta, adeoque per ſe inflammationibus, ſuppurationibus aut ſpaſmis non corripitur, attamen variarum degenerationum fundamenta in ſe jam poſita habet: nonne in epidermide cutis externæ, cui ſimilis eſt, calloſitates, indurationes aliaque mala aliquando naſcuntur; nonne & hæ eædem in hac ejuſdem ſtructuræ membranula produci poſſunt? deraſionibus præterea obnoxia eſt per facilem ſuam adhæſionem, retinetur enim tantummodo per ſui continuationem quam maxime extenuatam, quâ ſe in ductulos glandularum excretorios immittit, & intimam arteriolarum exiliſſimarum, quæ exhalant, tunicam quoque conſtituit, juxta Cl. BOHNII Theoriam.

Poroſa etiam ejus fabrica illam obſtructionibus prædiſpoſitam reddit; facile enim poruli vel foraminula vel per mucum nimis tenacem, vel per nimis fortiter adſtringentium abuſum præternaturaliter clauduntur, ſicque humores a tergo inpulſos non tranſmittendo ſtagnationes in vaſis & ductibus excretoriis faciunt, continentia expandit, contentis acrimoniam conciliat, ſicque principiis morbi deſcribendi uberrimus fons exiſtere poteſt.

Huic ſubjecta nervea ſenſilitatis capax, quâ & arteriolas exhalantes ad evaporandam lympham, & ductulos excretorios ad eructandum, & glandulas ipſas ad ſecernendum liquorem mucoſum, & vaſcularem tunicam ad circumducendum ſanguinem, & muſcularem ad moderata vi contractili depellendum, quod in cavo ſuo hæret, debet invitare; exceſſu vel defectu hujus

jus virtutis ſæpius peccare poteſt, ſicque in arteriolis exhalantibus, in ductulis excretoriis obſtructionum diatheſin producere, in glandulis intumeſcentiæ, indurationis & degenerationis carcinomatoſæ, in arteriis inflammationum, in muſcularibus fibris proclivitatem ad nimis violentos contractiones, vel etiam ad lethales harum partium reſolutiones.

Glandularis autem tunicæ fabrica præ omnibus deſcribendi morbi fontibus favet; in quibusvis enim corporis noſtri partibus glanduloſis non tantum hodierni medici frequentius, quam in aliis diſpoſitionem ad intumeſcentias morboſas, indurationes, tubercula, ſcirrhoſitates & carcinomatoſas degenerationes experientia confirmatam obſervant, ſed veneranda antiquitas certe ideo ſedem horum malorum jam ſtatuit in utero, faucibus, ore & mammis (*a*) in liene, hepate aliiſque partibus glanduloſis (*b*); in auribus, naribus & mammis CELSUS eas deſcribit (*c*), dum GALENUS (*d*) partes hiſce malis recipiendis aptas præ cerebro atque pulmonibus pronunciavit in genere Glandulas, Lienem, Hepar, Uterum, & muſculorum tendines, juxta quos multus viſcidus humor ſecernitur, a quo GALENUS cauſam ſcirrhi de-

(*a*) Vid. HIPOCR. de morb. mulierum *L.* II.

(*b*) Vid. HIPOCR. *Lib. de affect. aphor.* 42. *Sect.* 6.

(*c*) *Lib.* II. *Cap.* 28.

(*d*) Vid. GALEN. *Lib.* IV. *de præcognoſc. expulſu*, & *Cap.* 4. *Lib.* II. *ad glaucum.*

ſeducit (*a*) his addit AETIUS collum, humeros, alas & inguina (*b*): nonne ergo & hæc membranula, in quâ innumera quantitas glandularum ſubtiliſſimarum humorem viſcidum ſecernentium, ex tortuoſis vaſculis atque parvis folliculis compoſitarum, vel per obſtructiones in ſuis ductulis excretoriis, vel per inflammationes vaſculorum, vel per acrimoniam humorum, quos ſecernunt, facilius intumeſcentiis, indurationibus, degenerationibus ab una ad vicinam tranſeuntibus corripi poteſt, quam quædam alia pars aliter conſtructa?

Neque omittenda videtur tunicæ vaſcularis fabrica; quo enim tortuoſiores ſunt vaſorum ramificationes, eo lentius in his feruntur & reducuntur humores, adeoque in variis, quas faciunt anſis & anfractibus, ſi in humoribus ſpiſſitudo phlogiſtica peccat, ſtagnationes poſſunt fieri facilius quam in vaſis, quæ magis recta ramificatione gaudent, adeoque cito inde in his obſtructiones & inflammationes naſcuntur, quæ ſi adſint, non facile eamdem ob cauſam reſolvuntur, ſed terminum hujus ſupermanent, atque ſubpurationibus aliiſque inde naſcentibus vel in ſe ipſa vel in vicinis, degenerationibus expoſitum oeſophagum faciunt, ubi tamen hæc ſtructura in hac parte quam maxime requirebatur, uti ſupra jam demonſtratum eſt (*c*).

Poſt-

(*a*) Vid. Libr. de tumoribus.
(*b*) Vid. Tetrabib. *Cap.* 44.
(*c*) Vid. *Cap.* I. §. 7.

Poſtquam blandiſſimum bolum deglutimus, requiritur, ad leviſſimum ſtimulum fibrarum ſpiralium atque longitudinalium contractio, ut depellatur, quod ſua mole non cadere poteſt per collapſum tubum, adeoque irritabilitate magna præditas eſſe illas oportebat (*a*) ſed eadem virtus facit, ut quandoque ex leviſſimis cauſis violenter oeſophagus contrahatur (*b*), & ſæpius diriſſimæ inde anxietates ex diſſitis etiam cauſis naſcuntur; dum altera, qua præditæ ſunt, virtus, nempe permittendi ſui ad gradum notabilem expanſionem ſive dilatationem, aliquando lethalis reſolutionis fons exſiſtere poteſt (*c*).

Quæ has tandem omnes complectitur cellulosa, glandulis ſcatens quam plurimis, non tantummodo minoribus illis, quæ per omnem mediaſtini celluloſam & etiam præcipue ſub ſterno cernuntur, ſed etiam majoribus veſalianis, ex ſua ſtructura ad talia vitia prædiſpoſita quoque eſt, ut morbi noſtri cauſa inde produci queat: ſi jam in ſummam colligamus, quibuſnam malis, per ſuam naturalem ſtructuram, quævis pars ad oeſophagi fabricam concurrens expoſita ſit, non opus erit, ut multis exponam atque demonſtrem, quomodo ſibi invicem junctæ atque in ſe invicem agentes hæ partes ad varios morboſos affe-

(*a*) HALLER de partibus Cris. Hi. ſenſilibus & irritabilibus *pag.* 144.
(*b*) Vid. COOCK oper: chir: *Tom.* II. *pag.* 114.
(*c*) DU VERNEY oeuvres anatomique *T.* II. *p.* 170.

fectus procliviores fiant: ergo quiſquis jam fabricam hujus partis intelligit ſimulque functionem ejus conſiderat, non facile, illa, quæ dixi a vero aberrare pronunciabit, ſed videbit periculum non parvum ſemper adeſſe, quo mortem minantia vel producentia vitia ab accedentibus occaſionalibus cauſis, (quas in ipſorum ægrotantium culpa ſæpius experimur) præſtari poſſunt.

Si quis autem dubitet, inſpiciat adjunctas figuras, æque morboſarum ac ſanarum partium, ſi enim ultima inſpiciatur tabula, apparet non modo nerveam æque degenerare atque internam abradi poſſe (*a*) ſed glanduloſam non minus lethalibus degenerationibus poſſe corripi (*b*), dum vaſcularen inflammationibus poſſe corripi jam ample in diſſertatione aditiali (*c*), ante aliquot annos oſtendit doctiſſimus N. HONKOOP & §. 6. hujus Capitis a nobis ulterius demonſtratur, & muſcularis morboſe affectæ ſymptomata quotidie ferme obſervamus; omnium ſimul degeneratarum exemplum in Tab. 6. (*d*) & 7ª (*e*) habemus; atque tandem adjacentis celluloſæ & glandularum ejus aberrationes ad oeſophagi anguſtiam multum facientes in quaque

(*a*) Vid. Tab. VII. *θθθθ*.
(*b*) Tab. VII. *αααα*. & *ββββ*.
(*c*) De inflammat. oeſophagi Lugd. Batav. anno 1779.
(*d*) Fig. I *ii*.
(*e*) *ηη*.

que obſervatione inveniuntur (*a*) quæ abſque hac fabrica non ita locum habere poſſunt.

Hæ prædiſpoſitiones non parum augentur, ſi in C^re^ locum ſimul habent illæ conditiones, quæ a nobis tanquam cauſæ prædiſponentes non naturales, vel ex ipſius oeſophagi fabrica non profluentes, conſiderantur, quarum notabiliores ſunt ſequentes.

1°. Morboſa fibrarum rigiditas, cujus fontes a Divo BOERHAVIO (*b*) ejuſque clariſſimo Commentatore, tam ample ſunt expliciti, ut ulteriore examine neutiquam indigeant. Hac fit, ut nimis lente circulentur humores per ſua vaſa, ſtagnent in receptaculis, acrimoniam induant, ſicque variis incommodis anſam ſubpeditent: & ſi in fibris ipſius oeſophagi adſit hæc cauſa, ſequuntur facile harum torpor, abolitio contractilitatis, ac indiſſolubilis fere tandem induratio.

2°. Contrarium ſolidorum vitium non raro ſimilibus prorſus effectibus anſam præbet.

3°. Ætas ſenilis; quatenus communem fontem conſtituit tardioris circulationis, obſtructionum varii generis, ſolidorum rigiditatis morboſæ, ac reſolutionum fibrarum muſcularium, unde modo memorata mala proflnunt.

4°.

(*a*) Vid. Tab. 6. Fig. 1 *d*. Fig. 2 *g*. Fig. 4 *d*. & Fig. 5 *d*. & *f*.
(*b*) Vid. Aphor. *Cap. de Fibr. Rigid.*

4°. Sexum utrumque huic morbo recipiendo aptum ſtatuimus. Clariſſimus MAUCHART (*a*) putat, ſexum maſculinum præ foeminino diſpoſitionem ad hunc morbum alere, dum alii Auctores contrariam opinionem amplectuntur. Utrumque ſexum morbo hoc affligi, annales medici comprobant; utrum autem maſculinus præ ſexu ſequiore in hunc morbum magis proclivis ſit, aliis dijudicandum relinquo, quum res ardua nimis mihi ſit accuratam obſervationum computationem inire. Ego autem puto, in ſexu virili prævalere nonnullas conditiones, quibus proniores ſint in hunc morbum a cauſis ex nimia rigiditate fibrarum oriundis, dum iterum in foeminino etiam frequenter oriatur ab aliis conditionibus, quæ in ſexum virilem non ita incidere poſſunt. Et in hac multo frequentius mihi occurrit, quam in virili.

5°. Inter has prædiſponentes cauſſas quam maxime etiam merentur recenſeri valida & ingrata animi pathemata, quæ viam aperiunt ſpaſmodicis quarumcunque partium affectionibus, quibus in conſenſum rapitur oeſophagus, circulatio turbatur, humores corrumpuntur, ſtagnant, acres fiunt, & alicubi deponuntur: inprimis autem huc faciunt pathemata triſtiora, ut moeror diuturnus, ira atque livor (*b*).

6°.

(*a*) In Diſſert. egregia de *Struma Oeſophagi* in Tom. II. Diſſert. Chir. Cl. HALLERI.

(*b*) Vid. A. DE HAEN *de Deglutitione vel deglutitorum in cavum ventriculi deſcenſu impeditis* p. 25.

6°. Potuum aquoſorum ut & ſpirituoſorum abuſus: hi enim excoriationibus, inflammationibus, indurationibus anſam præbent, illi laxitatem morboſam fibris inducunt, dum uterque variis dyſcraſiis humorum viam aperit.

7°. Inter haſce cauſas reponi debent variæ Cacochymiæ, quæ ad vaſorum glandularumque obſtructiones producendas non parum ſymbolum conferunt: inprimis huc faciunt cacochymia ſcrophuloſa, rachitica, venerea; revocanda huc etiam acrimonia cancroſa, ſive adſit ex hæreditaria labe, ſive ex infectione contrahatur, ſive ex cauſis occaſionalibus proveniat: omnes enim hæ æque ad oeſophagum, ejuſque adjacentes partes glanduloſas, quam ad alia deponi poſſunt organa.

8°. Inter cauſas, quæ recipiendo hunc morbum corpus adaptant, memorari debent lenta humorum ſpiſſitudo, quæ ab abundante in ſanguine materia terreſtri & ſolidorum torpore producitur, unde fere in omnibus ſenum cadaveribns, tam vaſorum, quam variarum partium muſculoſarum, tendinoſarum ac membranoſarum, oſſificationes aliæve indurationes inveniuntur.

§. IV.

Hæ ſunt Cauſſæ noſtri morbi ſic dictæ proëgumenæ, nunc illas, quæ Procatarcticæ vocantur, enumerare aggrediemur: inter quas

1°.

1°. Illa conſiderabimus quæ forinſecus admota nocent.

2°. Evacuationes ſubpreſſas.

3°. Oeſophagi morbos prægreſſos vel præſentes, quo inprimis pertinent inflammatio, ſuppuratio, abſceſſus, induratio, excoriatio, ſpaſmus diuturnus, paralyſis, expanſio ſacciformis, concretio, degeneratio quæcumque atque ruptura.

4°. Adjacentium partium variarum variæ affectiones, v. g. Pulmonum aliorumque organorum pectoris, vertebrarum, Aörtæ, Diaphragmatis, Hepatis (*a*), Glandularum dorſalium &c.; quæ quovis modo agentes oeſophagi actionem turbant, ſequentur.

§. V.

Inter illa, quæ forinſecus admota nocent, imprimis referri debet abuſus nonnullarum rerum non naturalium; præcipue huc pertinent Cibi & Potus acriores, aromatici, ut & glaciales, (*b*) qui deradendo mucum, rodendo internam tunicam, atque conſtringendo fibras muſculares, adeo poſſunt anguſtare tubi capacitatem, ut identidem major deglutiendi oriatur difficultas; idem hoc a nimis fervide deglutitis exſpectari debet. Inprimis autem noſtro malo producendo multum confer-

(*a*) Vid. *Obſ.* 2. *T.* 6. *Fig.* 4. *&* *T.* 7.
(*b*) Quos raucitatem inſanabilem produxiſſe ſcribit ST. V. D. WIEL *l. c.* *T.* I. *Obſ.* 27.

ferre obſervantur Potus Spirituoſi acidi, auſteri, qui non ſolum memorata modo acritate mala in oeſophago producunt, ſed etiam fluida ita corrumpunt, ut præcipue ſyſtema glandulosum hinc patiatur: fere ſemper enim in cadaveribus illorum bibaculorum, qui ſpiritu Juniperi vel Vini ſuam vitam ſuſtentari poſſe credunt, & his etiam fere ſolis aluntur, ventriculum valde contractum, naturali multo minore capacitate præditum; & glandulas meſenterii obſtructas atque induratas invenimus: eadem ergo ratione oeſophagus conſtringi, & glandulæ huic adjacentes poſſunt indurari, ut harum potentiarum nocentium concurſu noſter Morbus producatur: quemadmodum præ ceteris docuit exemplum iſtud Aurigæ Benthemenſis infra adductum. Inter rerum non naturalium abuſus referri hic debet nimia Tabaci fumigatio, quæ ſui amatoribus (quidquid Noſtratium multi ſibi & aliis obtrudere cupiant) certiſſime plura damna, quam emolumenta, profert: in illis enim, qui ſalivam, ob irritationem glandularum hanc ſecernentium, copioſius in os affluentem, continuo excernunt, privatur Corpus humore ad maſticationem, deglutitionem & concoctionem valde neceſſario: in iis autem, qui ſalivam hanc fumo mixtam deglutiunt, acritate, qua inepta fit ad munera ſua peragenda, variis modis nocet, rodit tunicas, obturat vaſorum exhalantium oſcula, exſiccat partes internas, & in inſuetis ſyſtema nervoſum ita turbat, ut veneni effecta ab hiſce deliciis prima vi-

vice guſtatis experiantur, quæ & in aſſuetis non plane ceſſant, licet mitiora. Præterea accedit huc, quod, dum de ſiccitate oris & excoriatione faucium conqueruntur, convivæ remedium quærant in proverbio *ore vinoſo bene fumatur:* repetitur hoc ſæpius, utuntur ſæpe vino crudo, inprimis rubro auſtero, ſtrenue ſua pocula hauriunt, ut abluantur partes exſiccatæ & aridæ fauces reficiantur, dum ſuo damno ſæpius poſtea experiantur, quod hoc „ *in accenſis ignibus ignis erat.*

Porro hic recenſeri debent Corpora heterogenea deglutita, mole vel acritate nociva, quorum ergo nonnulla hærent in oeſophago, & obturant canalem, ita, ut cita inſequatur ſuffocatio, niſi apta inſtituta medendi ratione, ſive per remedia, ſive per inſtrumenta chirurgica educatur hoſtis: alia apicibus ſuis ſeſe tunicis infigunt, eaſque violenter atterunt, lædunt, pungunt, rodunt, inflammant, imo & perforant nonnumquam, inprimis ſi accedat fortior fibrarum ad ſenſum moleſti & præternaturalis ſtimuli contractio: qualis etiam perſæpe metuendus a violentis remediis emeticis propinatis, aut ab applicatione inſtrumentorum propellentium, in quorum itaque uſu ſumma requiritur prudentia, & plerumque palliando & exſpectando certius tutiuſque medela affertur, quam nimia ſedulitate multa agitando, trudendo, propellendo.

§. VI.

Evacuationes ſolitæ ſuppreſſæ ad noſtrum Morbum generandum multum faciunt, inprimis Menſium, Hæmorrhoidúmque: hinc enim ſæpe fiunt congeſtiones & ſtagnationes humorum particulares; quod dum ad alias partes fieri quotidiana obſervatio docet, non eſt, cur negemus fieri ad Gulam.

Perſpirabilis ſi ſupprimatur materies, fieri quoque poteſt, ut oriantur obſtructiones in glandulis ipſius oeſophagi vel ei adjacentibus, ipſiſve ejus parietibus & organis vicinis, quæ aliquando ſunt pertinaces, & in ipſas indurationes indiſſolubiles abeunt (*a*). Anno 1780. die 12. Aprilis vidi Foeminam Friſiacam triginta novem annorum, quæ per totam vitam proſpera uſa erat valetudine, (ſed quinque ſanis infantibus gaudens, filiam ſuam natu majorem ſexdecim annorum, ex ſuppresſione menſium, deglutitione impedita laborantem, anno præterito e vivis raptam retulit,) ipſa elapſo tunc dimidio anno magnum ſubierat frigus, poſt quod ſentiebat difficilem alimentorum in ventriculum deſcenſum: reſiſtentia, quæ iter ingerendorum retardabat, erat prope cardiam, & ſenſim major evadebat ac moleſtior. A Chirurgo quodam auxilium petiit, qui mali cau-

ſam

(*a*) Conf. SWIETEN Comment. *T.* II. *pag.* 647.

ſam derivabat a muco tenaci obſidente ventriculi orificium, & ideo præſcripſit vomitorium, poſt cujus aſſumtionem juſſit, ut ægrota ingereret ingentem quantiatem aquæ tepidæ: conſilium hoc in uſum fuit vocatum, ſed ſine optato eventu; cum nauſea enim oriebantur inſignes anxietates circa præcordia, & parum ingeſtæ aquæ evacuari potuit, licet ventriculus ſæpius convelleretur. Ab hocce Viro ejuſque medicamentis ergo nullum ſolamen accipiens pro tempore ſeſe fato ſuo tradidit: increſcentibus vero moleſtiis in aſſumtione alimentorum, uſa fuit conſilio vel Vetulæ vel Medicaſtri (perinde eſt utrum hominum genus fuerit, utrumque enim Medecinæ peſtis eſt:) hoc conſilium conſiſtebat in eo, ut aliquoties de die aſſumeret doſin certam Spiritus Juniperi amari: Quod remedium, dicam potius venennm in hoc caſu, ultra quatuordecim dies continuavit, maximo cum ſuo detrimento, nam inde malum ita increvit, ut jam in miſerrimam redacta eſſet conditionem, ſic ut omnibus ſolidis iter jam penitus denegaretur, imo lac dulce vel juſculum tenue ſæpius hæreret ad obſtaculum, & cum muco tenaci redire cogeretur, aliquando tamen ſine multa moleſtia tranſiret in ventriculum: habitus Corporis jam valde macilentus erat, vexabatur ſubinde anxietatibus circa pectus & doloribus ad cardiam, etiamſi nulla conamina perficeret ad ingerendum cibum: menſes ipſi regulariter, ſed parce, fluebant, alvus erat clauſa, pulſus bonus, reſpiratio ſatis bene etiam peragebatur.

Menſe Aprili ad incitas fere redacta conſilium tandem rationalis cujusdam Medici ſumſit, qui cauſam mali in induratione cardiæ ponens, poſt infauſtam factam prognoſin, præſcripſit diætam tenuem, eupeptam & euchymam, cautelam a refrigerio, & medicamenta reſolventia nonnulla, ſed, uti facile erat prævidere, nimis ſero, quum paucos poſt dies patrios lares repetens, apud ſuos brevi mortua ſit. Patet in hoc caſu, probabiliter refrigerium nimium fuiſſe cauſam perſpirationis ſuppresſæ atque repulſionis & ſtagnationis humorum acrium ad haſce partes; & videtur quoque veroſimile, ſi hæc Ægrota in initio mali ad idoneum confugiſſet Medicum, quod forſan in ſanitatem potuiſſet reſtitui; dum, poſt imprudentem uſum vomitorii, atque nocivam aſſumptionem ſpiritus Juniperi ad peſſimum ſtatum jam delata fuerit, priusquam juſtam medelam quæſiverit aut experta fuerit: quod frequentiſſime fieri in hoc morbo, merito querentes audimus Practicos, ad quos dum ſero nimis accedunt ægri plerumque etiam

Sero Medecina paratur!

§. VII.

Oeſophagi Inflammationem anguſtiam cavi ejus producere poſſe certum eſt, adſunt enim tenſio & tumor partium præternaturalis, præterea dolor immanis blandiſſimorum etiam aſſumti-

tionem non fert, ad quævis deglutiendi conamina auctus, ita ut ad ipſius ſalivæ, etiam vel blandiſſimi olei olivarum adtactum ſpaſmi exoriantur dolorifici admodum. Si in abſceſſum abeat inflammatio, donec rumpatur, hujus mole ſæpe penitus clauditur, ſic Clar. VAN DOEVEREN mecum communicavit, ſe Groningæ vidiſſe dyſphagiam lethalem a collectione puris inter ſpinæ vertebrarum corpora atque inferiorem pharyngis ſuperioremque oeſophagi partem: non raro autem fit, ut ea in indurationem terminetur, unde fibrarum inertia atque ineptitudo ad propellendum id, quod debet ingeri, incraſſatio parietum, concretio parietum inter ſe vel cum adjacentibus partibus, quibus fieri poteſt, ut (vita ſub multis miſeriis per aliquod tempus protracta) tota ſubſtantia tunicarum oeſophagi degeneret, exedatur, imo & perforetur.

Licet morbus ille rarius occurrat, ejuſque pertractatio forte ideo ab omnibus fere Syſtematicis ſit omiſſa, vel ubi de angina inflammatoria agunt, in tranſitu de eo mentionem faciunt (*a*), inflammationem tamen veram in Oeſophago oriri poſſe, taleſque poſt ſe relinquere ſequelas, non tantum a priori ex magno nervorum vaſorumque numero, quibus inſtructa hæc pars eſt, & ex violentiſſimis ac frequentibus occaſionalibus, quibus ex-

(*a*) Vid. SWIETEN Commentariorum ad BOERH. aphoriſmos *T.* II. *pag.* 662.

expoſita eſt, cauſis evincitur; ſed etiam experientia omne de hujus rei veritate dubium tollit, quum a GALENO non modo jam deſcripta ſit (*a*) aliique ex profeſſo de eo egerint, (*b*) ſed & fide digniſſimo Præceptoris VAN DOEVEREN teſtimonio mihi conſtet, quater ſibi hanc inflammationem occurriſſe, ſcilicet bis Groningæ ſemel in Viro & ſemel in Foemina, & toties Lugduni Batavorum; in Foemina gravida hoc morbo correpta, itidemque in alia: quas copioſa V: S. & aliis, quæ requirebantur, antiphlogiſticis omnes in ſanitatem reſtituit, & ita quidem ut ea, quæ gravida erat, apto partus tempore ſanum pepererit infantem. Memini, me ipſum ante aliquot annos, poſtquam Fratri cariſſimo ſcarlatina febre maligna exſtincto, perpetuo adſtiteram, inflammatione in faucibus loco magis inferiora verſus, quam qui in angina inflammatoria occupatur correptum eſſe, comitantibus dolore acerrimo, febre continua acuta cum delirio ſatis valido, dum plenarie eram privatus potentia nixum deglutitionis edendi: abibat malum hoc in ſuppurationem, ita, ut abſceſſus formatus doloris quidem ac febris afferret remiſſionem, ſed omnium æque potulentorum ac eſculentorum tranſitum impediret: rupto autem eo, & eructata magna puris quantitate, ſenſim ſenſimque priſtinum oeſophagus recupe-

(*a*) *Lib.* V. de locis affectis *pag.* 691 & 692.
(*b*) Vid. N. HONKOOP Diſſert. de infl. oeſophagi.

peravit vigorem, quo & adhucdum lætus gaudeo (*a*). Non autem ſemper ita felicibus nobis eſſe licet, talis enim abſceſſus ſæpe aliam ſibi quærit viam, ac perforat tunicas oeſophagi, ita ut exteriora verſus rumpatur; vel, quod frequentius fit, abit in indurationes indiſſolubiles, ſcirrhoſas, ipſamve gangrænam: & licet talis abſceſſus feliciter rumpatur, atque materies purulenta evacuetur per os, fieri tamen poteſt, ut aperturæ factæ remaneant, aut cicatrices majores formentur, quæ viam quodammodo primo anguſtant, deinde autem perpetua aſſumtorum irritatione increſcant, & plenariam tandem producant obturationem canalis ad vitam adeo neceſſarii. Ubi a ſola ſenſilitate nimia poſt hunc morbum remanente tranſitus alimentorum negari quoque aliquando obſervatum eſt (*b*).

Excoriationes internæ tunicæ vel a decidente cruſta aphtoſa (*c*) (quod ſæpius fit,) vel à defectu muci viam lubricantis, vel ab ingeſtis nimia mole, ſcabritie, fervore, roſione, auſteritate aut acritate peccantibus productæ, ſimilia poſſunt præſtare effecta.

Spaſmum diuturnum depulſionem ciborum impoſſibilem reddere poſſe, nemo dubitabit, qui modo obſervavit, quam dif-

fi-

(*a*) Conf. Obſ. quæ invenitur ſimilis apud ST. V. D. WIEL *Obſ.* 25. *Tom.* I.
(*b*) Vid. Cl. COOCH Oper. Chir. *T.* 2. *p.* 108.
(*c*) Vid. Ibid.

ficile ſit, foeminis hyſtericis in paroxyſmo remedia exhibere, propter validam, quæ tunc locum habet, oeſophagi conſtrictionem, tam vehementem, ut longo etiam poſt paroxyſmum tempore de ſenſu globi in faucibus hærentis conquerantur: Aſſumtio liquidorum in Hydrophobia correptis videtur propter eamdem inprimis cauſam nullatenus admitti (*a*). Exſtant etiam obſervationes ſpaſmorum oeſophagi diuturnorum, quæ viam alimentis verſus ventriculum præcludunt (*b*). Clariſſimus Præceptor N. G. OOSTERDYK in Prælectionibus Practicis de morbis oeſophagi agens nobiſcum communicavit, ſe vidiſſe talem oeſophagi ſpaſmum duodecim dies durantem ſine aliqua remiſſione. Novi virginem, quæ aliquando abſque prægreſſa manifeſta cauſa nihil, aliquando ſumma cum prudentia blandiora & modico calore prædita, tranſmittere per oeſophagum poteſt, aliquando autem in comedendis acrioribus alimentis etiamque calidioribus aromaticis nullam difficultatem ſentit.

Contrarium huic recenſendum vitium, ſcilicet Atoniam & paralyſin fibrarum muſcularium oeſophagi tunicam conſtituentium, Veteres jam deſcripſerunt: Clariſſimus J. FREIND in

Hi-

(*a*) Vid. H. RIDLEY *Obſ. p.* 117.

(*b*) Vid. *Medical Eſſays and Obſ. of Edinburg T.* 1. *Obſ.* 28. ZIMMERMANN in Actis Helvet. *Tom.* 2. *p.* 94. & alibi: conf. Cl. SAUVAGESII Dyſphagiæ Spec. 1, 2 & 9. in Noſol. Meth. *Tom.* 2. *p.* 78, 79, 81.

Hiſtoria Medicinæ (*a*) ſcripſit, illa, quæ ab Arabe AVENZOAR dicto dicuntur de Gulæ relaxatione aut interclusione, ex qua ſequitur alimenta devorandi impotentia, nova eſſe, neque a Græcis aut Arabibus ullo modo explicita: quod tamen falſum eſſe, patet ex tractatu Clariſſimi VAN GEUNS (*b*), qui perhibuit hocce vitium a GALENO jam obſervatum fuiſſe. Hoc autem vitium diverſimode noſtram cauſam proximam producere poteſt, id eſt vel collapſu parietum ad ſe invicem, unde aliquando fit, ut ſolida pondere ſuo obſtaculum hoc ſuperent atque propria gravitate deſcendant, ubi fluida, quæ leviora ſunt, redire coguntur, quales Obſervationes a FABRICIO HILDANO, BALLONIO, aliiſque captæ apud SCHURIGHIUM (*c*) ſatis copioſe recenſentur: quibuſcum conferri merentur, quæ de angina convulſiva agens, SWIETENIUS memorat (*d*), vel & alio modo noſtrum morbum producere poteſt; exſtat nimirum Obſervatio oeſophagi, cujus inferior pars non tantum erat collapſa, ſed etiam a ſuperiore parte in ſaccum alimenta retinentem relaxata ita comprimebatur, ut tota via eſſet intercepta atque occluſa (*e*).

Re-

(*a*) Vid. Operum *T.* 3. *p.* 249.
(*b*) Act. Harlem. *Tom.* XI. *p.* 27.
(*c*) In Chylologia Hiſt. Medica *Cap.* 5. §. 10 & 11. *p.* 250. & *ſeqq.*
(*d*) Vid. Comment. *Tom.* II. *pag.* 702.
(*e*) Vid. *Medical Eſſays and Obſerv.* vol. 3. §. 10. cf. VAN GEUNS *p.* 90.

Recenſendæ quoque hic ſunt quæcumque ipſius ſubſtantiæ oeſophagi degenerationes ſcirrhoſæ, carcinomatoſæ aliæque: talis oeſophagi morboſi inſpectionem mihi benevole conceſſit æſtumatiſſimus Præceptor E. SANDIFORT: nimirum erat gula ex hominis adulti, impotentia deglutiendi defuncti, cadavere diſſecta; in vivente, quod deglutiebat, hæſit circa ventriculum & redibat in os cum ſpuma: in præparato oeſophago & per longitudinem ſecto apparebant parietes ſolito craſſiores atque indurati, & tota interna ſubſtantia videbatur degenerata in tumorem oblongum ſcirrhoſum inæquabilem, tubi capacitatem penitus delentem. Quæ obſervatio ſimilitudinem quandam habet cum obſervatione noſtra ultima, in eo tamen oeſophago, niſi memoria fallor, degeneratio non tam inſignis erat, neque tam complicata obſtacula ac in noſtra (*a*). Imo exſtat obſervatio oeſophagi adeo degenerati, ut ſectione cadaveris, impotentia alimenta etiam liquida verſus ventriculum depellendi defuncti, inveniretur tota ipſius ſubſtantia mutata in maſſam tenacem viſcidam atque putridam coloris fuſci (*b*).

Non incongruum fore duco huc raram obſervationem conferre, à Doct. GRASHUIS cum Academia Cæſarea N. C. (*c*) com-

(*a*) Vid. Obſ. ult. Tab. 7.
(*b*) Vid. *the Monthley Revieuw* for November 1779. ſeu *Vol.* LXI. *p.* 391.
(*c*) Act. Phyſ. Med. *Tom.* IV. *Obſ.* 73.

communicatam, quæ mirabilem quoque a ſtatu naturali aberrationem exhibet. De virgine agit, quæ, poſtquam per ſeptem menſes diriſſima impeditæ alimentorum Depulſionis ſymptomata paſſa fuerat, tandem placide exſpiravit, in cujus oeſophago variæ & tam ſingulares occurrebant degenerationes, ut operæ pretium ſit anatomiam ejus ex Actis deſumtam hic adjungere. „ Integumentis diſſectis & elevato ſterno, pulmones omnino naturales conſpiciebantur, niſi quod hinc & inde maculæ purpureæ apparerent, quaſi ſanguine congrumato infartæ: nuſquam pleuræ adhærebant, vel ullo modo erant concretæ; cor ſanum erat & naturali ſimile; in medio pectore aliqua quidem induratio ſentiebatur, ad latus & dorſum tendens, juxta corpora vertebrarum, nondum autem peculiare corpus intumeſcens; ſeparabatur pulmo ſiniſter paulo magis ab ejus vaſis & partibus contiguis ſimul cum aſpera arteria, ut oeſophagus nudus oculo adpareret: hactenus, autem nihil obſervari poterat, niſi quod Oeſophagus circa medietatem pectoris præternaturaliter amplificatus videbatur, & quo ad tactum durus, maxime verſus latus ſiniſtrum. Ipſo tandem parva inciſione aperto oeſophago, ſtatim exiit ſanguis coagulatus, huncque remotum, ſtatim ſanguinolenta & ichoroſa materies excipiebat, magna in copia; Oeſophagi membranæ nunc inſtar digiti minoris craſſæ videbantur. Digitus intra factum foramen inmiſſus offendebat durum quoddam & carnoſum tuberculum,

poſteriori parti oeſophagi non ſolum adnexum, ſed etiam firmiter affixum corporibus vertebrarum, a cujus latere inferius alterum ſimile aderat: digito circumquaque converſo a dextro oeſophagi latere magna quaſi ſpelunca inveniebatur, ovi anſerini magnitudinis, quo loco tunicæ valde tenues erant, inferius naturalis erat magnitudinis & capacitatis; idem autem magis diſſectus ad longitudinem quatuor circiter pollicum ejus erat craſſitiei, ut antea dictus, durus, inſuper & calloſus fere albicantis coloris; hæc durities oblique juxta corpora vertebrarum ad earumdem partem poſticam pergebat: inter oeſophagum & vertebras porro hærebant carunculæ multæ, quæ ſanguinem fundebant, quando ſeparabatur oeſophagus a vertebris; qui ibidem loci firmiter ſpinæ adhærebat."

Nec inutile erit, quoniam in antea memoratis Commentationibus Actorum Harlemenſium adduci nondum potuit, adduxiſſe Obſervationem de Viro fame conſumto ab oſſea oeſophagi anguſtia, quam poſtea deſcripſit Cl. J. D. METZGER (*a*). Laborabat Auriga Celſiſſ. Comitis Benthem. ex abuſu ſpirituoſorum auguſtatione oeſophagi, ita ut ſolidi cibi deſcendere non poſſent; pergebat adhuc in hiſce utendis contra conſilium ſui Medici, donec lecto affixus emaciatus ac debi-

(*a*) Vid. ejus *Abverſar. Med. Vol.* I. *p.* 175. Traj. ad Moſam. 1774. ed.

bilitatus moreretur. Examine cadaveris anatomico apparebat oeſophagi tractus, qui aſperæ arteriæ ſubjacet, anguſtatus, contractus, & in oſſeam ſubſtantiam induratus; per longitudinem etiam diſciſſus nihil naturalis fabricæ monſtrabat, ſed tunicæ ita erant degeneratæ, ut maſſam irregularem organicam exhiberent.

Tandem inter cauſas in ipſo oeſophago hærentes memorari debent Concretiones parietum cum adjacentibus partibus eorumque Rupturæ, quas in eodem ſubjecto ſimul adfuiſſe, & lethalem Dyſphagiam produxiſſe, docuit ſectio cadaveris, cujus deſcriptionem ad calcem harum Obſervationum addere lubet, unde ut major capi poſſit utilitas, neceſſarium duxi præmittere morbi Hiſtoriam, qualem diligenter dum ægrotaret Foemina, quæ morbum illum habebat, notandi habui occaſionem.

Ceterum, qui dictarum ſimiliumve Cauſarum ampliorem expoſitionem deſiderabit, adire poterit uberrimos illarum fontes, quos aperuerunt Viri Clariſſimi jam nominati ANT. DE HAEN, M. V. GEUNS, P. NAHUIS, quibus addi poſſunt HALLERUS (*a*), TRILLERUS (*b*) aliique.

§. VIII.

(*a*) *Elem. Phyſiol. Tom.* VI. *p.* 100, 101.

(*b*) In Diſſ. ſingul. *de Fame leth. ex Calloſa Oris Ventric. anguſtia*, vid. Opuſc. Med. ejus *Tom.* I. *p.* 1. ut & HALLERI *Collect. Diſſ. Pract. T.* III. *p.* 31.

§. VIII.

In claſſe cauſarum in adjacentibus partibus hærentium, inprimis in cenſum venire debent variæ ventriculi, hepatis, diaphragmatis, pulmonum, laryngis & glandularum dorſalium affectiones, nec non aörtæ aneuryſmata & ſpinæ incurvationes, aut exoſtoſes in corporibus vertebrarum natæ, horumque luxationes aliaque vitia.

§. IX.

Inter Ventriculi affectiones, quæ huic malo generando ſuum ſymbolum conferunt, memorari inprimis meretur inflammatio, quatenus producit ſpaſmos oeſophagi violentiſſimos, & ſi ad ſuperius orificium locum habeat facile ſuppurationem & cicatricem, imo & frequentiſſime ejus calloſam producit indurationem, quæ toties lethalis jam obſervata eſt (*a*).

Eadem mala produci poſſunt ab acido forti in ventriculi cavo prædominante, atque frequentius eructato, quale locum habuit in juvene quodam, quem vidit Clariſſimus VAN DOEVEREN eructantem materiem acritate oleo vitrioli quaſi ſimilem, cum

(*a*) Vid. de hac TRILLERUM in Diſput. citata: doct. quoque GYSER Argent. 1770. de eadem Cardiæ Calloſitate Diſſertationem edidit, quam citat. Cl. MESCHER l. c.

cum terra effervеſcentem, atque candidum (*yernis*) tabulæ, in quam forte illa effundebatur, derodentem: qui etiam Auditoribus narravit, ſe in homine morbo nigro laborante obſervaſſe atrabilariam materiem vomitu rejectam adeo acidam, ut dentes roderet, & ſtanneæ matulæ, in quam eructabatur, fundum macula alba inficeret, veluti ab acidis corrodentibus fieri ſolet. Talis certe auſteræ acidæque acrimoniæ effectum ad Dyſphagiam producendum multum poſſe, nemo negabit. Dum etiam talis acrimonia in ventriculo ipſo ejuſque inferiore parte non minus ac ſuperiore & in oeſophago ſuos fatales edit effectus, & ita cibos & potus ad ventriculum uſque quidem pervenire ſinit, ſed tranſitum ad duodenum iis præcludit, & violentiſſimos vomitus atque anxietates & tandem atrophiam cauſat, quales obſervationes quidem ad manus ſunt, quas autem hic non adducam, quum ſequenti faſciculo ſpeciatim, de pylori affectibus morboſis agere animus ſit.

Hepar inflammatum etiam ſingultus difficillimi atque pertinaciſſimæ oeſophagi conſtrictiones ſæpe concomitantur; vel & ſi hujus viſceris ſiniſter lobus induretur, vel mole increſcat quavis de cauſa, hic ſua compreſſione iter aſſumendis præcludere poteſt (*a*): quod & facit Diaphragma, ſi laboret ſimilibus modo memoratis malis, vel ſi fortiter conſtringatur.

Pul-

(*a*) Vid. MORGAGNE de Sed. & Cauſ. Morb. Ep. XXVIII. §. 17.

Pulmones vario modo morboſe conſtituti, non ſolum comprimendo, ſed etiam, propter arctam contiguitatem, cum oeſophago concreſcendo, vel morboſam, quam induerunt conſtitutionem ei communicando, ad producendum noſtrum morbum conferre videntur, uti ex HAENII obſervationibus (*a*) & Caſu a nobis allato concludi poteſt (*b*). Inter partes adjacentes oeſophago difficultatem creare laryngem poſſe expertus ſum in juvene gibboſo, cujus larynx contra quorumvis emollientium atque reſolventium applicationem oſſeam induebat naturam atque oeſophagum totum lente claudebat; ſymptomata dyſphagiæ comitabantur, anxietates cum anguſtia increſcentes, dolores acutiſſimi in parte affecta, forte ab oſſificationibus irregularibus a poſtica parte quæ oeſophagum pungentes convellebant, lenta glandularum colli intumeſcentia, tenſiones utriuſque colli & capitis lateris dolorifici; quantitas muci non adeo magna erat, quæ excernebatur ac in aliis caſibus, reſpiratio difficilis ex gibboſitate jam inveterata emaciationi notabili adjuncta, mortem acceleravit. Examen anatomicum cadaveris a conſanguineis impediebatur.

Frequentiſſime vero omnium partium adjacentium peccant Glan-

(*a*) ANT. DE HAEN *Tract. cit. p.* 11.
(*b*) Vid. infra *Cap.* VII. *Obſ.* 1.

Glandulæ oeſophagi conglobatæ (*a*), atque Veſalianæ; harum indurationes & præternaturale incrementum ſæpius quam aliæ cauſæ noſtrum morbum producunt, uti plurima docent obſervata. Quandoque tamen & alia corpora glandulosa oeſophago adjacentia tumore & induratione tali peccant: ſic in duabus Figuris, quas delineandas curavi, & in penultima hujus opusculi tabula appoſui, adfuit glandulæ talis morboſa magnitudo: in adultæ nempe Foeminæ oeſophago, ille tumor, qui infra glandulam thyrioideam oeſophago adjacet (Tab. VI. Fig. I & II. *gg**), videtur nil aliud eſſe, niſi glandula conglobata in præternaturalem molem aucta; dum alter tumor, qui in juniori corpore ad diviſionem arteriæ aſperæ apparet (Tab. VI. Fig. IV & V. *d.*) videtur ex Veſalianis eſſe, propter locum, quem occupat, & quia nonnullæ aliæ hujus generis, minores tamen, a ſtatu naturali aberraverant: Quæ obſervatio non abſimilis TULPIANÆ, quæ glandulas aſperæ arteriæ accumbentes morboſas exhibet (*b*). Quidquid ſit, ex hiſce figuris ſaltem patet, haſce glandulas poſſe indurari, mole augeri, oeſophagum comprimere, atque lethalem Dyſphagiam producere.

Porro inter has partes adjacentes numeramus Aörtam, quæ vo-

(*a*) Vid. HALLERUM *Elem. Phyſ. T.* I. *p.* 139. *& ſeqq. & T.* III. *p.* 150. *&* 151. cf. autem inpr. de hiſce cl. VAN GEUNS *l. c. p.* 64.

(*b*) *Obſ. Med. L.* I. *Obſ.* 44.

volumine aucta, uti in aneuryſmatibus fit, adjacentis oeſophagi actionem non poteſt non turbare. Quod non mirum videbitur, ſiquis arctam viciniam harum partium conſiderat, dum (quod miror) ab auctoribus, qui aortæ aneuryſmata in thorace obvia deſcripſerunt; raro de dyſphagia ut ſymptomate hujus vitii mentio fit, dum tamen aliquando pro noſtri morbi cauſa deſcriptum eſt (*a*) ego ipſe obſervavi aneuryſma magnum magnæ arteriæ in abdomine, quod tanta incommoda in ventriculo, liene & rene ſiniſtro effecit, ut inde facile colligi poſſet, quod ſi hoc idem in ſuperiore parte locum habuiſſet, certo certius oeſophago penitus clauſo lethalis dyſphagiæ cauſa exſtitiſſet: hujus autem obſervationis latior deſcriptio cum delineatione partium in poſterum ſequetur.

Quaſcunque pectoris partes, degeneratione & induratione correptas, oeſophagum ita comprimere & anguſtare poſſe, facile quilibet agnoſcet, qui attente legerit effectus Steatomatis iſtius, quod in Ill. Comitis S. Albani cadavere invenit & deſcripſit ſæculi noſtri & Academiæ Leidenſis ornamentum BOERHAVIUS (*b*). Thymi glandulæ indurationem poſſe nonnunquam etiam Dyſphagiæ anſam dare, patet ex obſervationibus, quas in

(*a*) Talis obſervatio exſtat in *Hiſt. Acad. reg. ſcient. Pariſ. anni* 1700. *p.* 178. & apud MORGAGN. *l. c. Ep.* XVIII. §. 22.

(*b*) V. *Atrocis Morbi Hiſt. alt.*

in elaboratiſſimo ſuo Commentario, qui præmium Societatis Harlemenſis reportavit, adduxit Clar. VAN GEUNS (*a*). Pericardium intus contentis expanſum oeſophagum quoque ita afficere poſſe, patuit mihi in cadavere Juvenis 20 circiter annorum, quod ante aliquod tempus diſſecui, & cuius Hiſtoriam Anatomicam ad calcem Diſſertationis tertia Obſervatione addidi.

Spinæ incurvationem raro ad tantum procedere gradum, ut hinc cibi per oeſophagum deſcendere non poſſint credimus quidem, attamen incurvatio illa non parum contribuit ad majorem ciborum vel potuum fervidorum, gelidorum, aſperorum, auſterorum, acrium, ſcabrorum ſimiliumque alliſionem, & attritum, ad parietum oeſophagi latera; adeoque mali noſtri initia facere & progreſſum promovere haud parum poſſe videtur. Aliquando etiam vertebrarum corpora inter ſe invicem coaleſcunt, abſque incurvatione quidem ſpinæ, ſed intermedia cartilagine degenerata in oſſeam naturam atque ſatis notabiles exoſtoſes formante; quale ſpecimen poſſideo quinque vertebrarum dorſi, abſque incurvatione concretarum, in quo prominent notabiles nodi a quoque latere corporum per degeneratam in os cartilaginem producti ita, ut coſtas duas immobiles quoque retinuerint; hi

(*a*) *L. c. pag.* 75.

hi nodi, ſi paulo magis verſus anteriora locum haberent, tantæ molis ſunt, ut notabiliter oeſophagi actionem turbaſſent. Luxationem ſpinæ difficilem Depulſionem producere quoque poſſe, videtur concludendum ex GALENI loco, quem citavit SWIETENIUS (*a*). Certo certius ciborum tranſitus difficilis quoque fuit in illo homine cujus cranium coalitione atlantis, cum occipite & epiſtropheo rarum, adhucdum poſſideo, in quo diſtantia vertebræ ſuperioris ab oſſibus palati tam parva eſt, ut in depurato capite vix digitus pollex intromitti poſſet (*b*).

§. X.

Enumeratis jam Cauſis noſtri morbi occaſionalibus, quæ ex ipſo oeſophago vel partibus adjacentibus profluunt, recenſendæ nunc illæ ſunt, quæ in remotiori parte hærentes Nervoſum ſyſtema ita afficiunt, ut canalis cibarii fiat anguſtatio. Sic obſervata eſt impedita alimentorum Depulſio a materia viſcida tenaci ventriculos cerebri obſidente (*c*), qua fiebant aliarum partium ſpaſticæ conſtrictiones & etiam oeſophagi, ita ut inde pe-

---

(*a*) *Comment. ad Aph.* BOERH. *Tom.* II. *pag.* 647.

(*b*) Vid. Clar. SANDIFORT: exercitationum academ: *Cap.* III. ubi hæ partes accuratiſſime deſcriptæ ſunt & *Tab.* III. *Fig.* 1. ejuſdem operis optime illuſtrantur.

(*c*) Vid. BONET. *Anat. Pract. L.* I. *Sect.* 13. *Obſ.* 15.

penitus obturaretur. J. J. WEPFERUS (*a*) obſervavit deglutitionem impeditam ab hemicrania, WINCKLERUS (*b*) poſt apoplexiam: in S. N. etiam certiſſime hæſit illa cauſa Dyſphagiæ moralis, niſi fuerit effectus phantaſiæ vitiatæ, quam ROSINUS LENTILIUS allegat (*c*): erat nempe Foemina, quæ omnia eſculenta & potulenta prompte poterat deglutire, excepta Hoſtia conſecrata, quam, licet adhiberetur vis, ut verſus ventriculum deſcenderet, ſemper revomuit.

CAPUT QUARTUM.

DEPULSIONIS IMPEDITÆ SYMPTOMATA ET DIAGNOSIN PROPONENS.

§. I.

Symptomata, quæ in crudeliſſimo hoc morbo occurrunt, non minus triſtia quam gravia ſunt: illa, quæ à cauſa proxima (*Cap.* III. §. 1.) dependent, ut plurimum inter ſe conveniunt;

(*a*) *Obſ. Med. Pract. pag.* 141.
(*b*) Vid. WEPFERI *Hiſt. Apoplectit. Obſ.* 13. *pag.* 464.
(*c*) Vid. *Ephem. Acad. Nat. Curioſ. Cent.* 7. *Obſ.* 61. *pag.* 125.

niunt; obſervantur tamen in altero, quæ in altero ægro non occurrunt, ſicque à ſe invicem differunt: quæ differentia, non ita ab ipſo morbo dependet, ſed potius debet quæri in diverſitate cauſſarum occaſionalium, aliarumve conditionum accidentalium, uti ætatis, temperiei, ſexus ac vitæ generis.

§. II.

Generalia autem ſymptomata, atque omnem depulſionem impeditam concomitantia, ſunt ſenſus difficilis cujuſdam obſtaculi, quaſi trabis, in quadam oeſophagi parte, ſuperiore, media vel inferiore, quouſque alimenta perveniunt, ubique ſiſtitur progreſſus verſus ventriculum. Solet quidem hujus mali lentum incrementum eſſe, in initio vix ſanitatem lædens, in fine autem violenter hominem crucians (cf. *Cap.* II.) niſi ſit caſus acutus, v. g. inflammatio, catarrhus, ſpaſmus, vel ſi producatur ab heterogeneo quodam corpore in oeſophago hærente. Æquo tamen paſſu non progreditur, aut eadem violentia agit, ſed aliquando adeſt mali remiſſio, paulo poſt exacerbatio nova: eæque remiſſiones & exacerbationes ſymptomatis illius ſunt longiores vel breviores, pro varietate cauſarum & accidentalium conditionum, quæ in ægrotante adſunt. Fames ſolet intolerabilis eſſe; fauces obſidentur ſæpe muco ſpiſſiore, qui etiam magna quantitate evacuatur,

in

inprimis eo tempore, quo ægri aliquid ingerere tentant, aut jam ingeſſerunt; emaciatur corpus, cacochymicum fit & cachecticum; omnes functiones debilitantur & languent, fames deſinit, & atrophica tandem mors morbum terminat. Rara fit mali eradicatio. Hæc ſunt generalia ſymptomata, quæ conſtanter in omni oeſophagi anguſtatione morboſa adſunt.

§. III.

Sunt tamen & alia, quæ dependent a varia conditione morboſa, quæ in cauſa eſt, ut oeſophagi capacitas minuatur: horum autem innumera ſeries eſt, & diverſitas adeo magna, ut in ſingulis ægrotis alia atque alia occurant. Quum ergo eorum enumeratio deberet conſiſtere in compilatione verborum variorum Auctorum, & repetitione illorum, quæ in Caſibus a me obſervatis notata ſunt, nec non in *Cap.* II. jam ſunt memorata; hiſce inhærere longius nolo, ne attentione & patientia Lectoris abuti velle videar, unica tantum obſervatione addita, ad Diagnoſin noſtri morbi exhibendam tranſibo; Cl. Præceptor OOSTERDYK mecum communicavit, ſeſe in Vetula, dyſphagia cum febre remittente laborante, obſervaſſe Aphthas albas, copioſas, facile tamen ſolubiles, prægreſſa jam diu alvi conſtipatione pertinaci admodum, quæ unde originem traxerint, dubium eſt: forte ex cacochymia per inediam diuturnam orta.

§. IV.

§. IV.

Cognoſcitur Morbus ex præſente difficultatis ſenſu, in quadam oeſophagi parte, ad propellenda alimenta; ex regurgigatione frequenti ingerendorum per os & nares; ex copioſiore ſolito muci in os affluxu; & ex emaciatione corporis.

Ex hiſce ſignis præſentibus facile poſſumus concludere, adeſſe Depulſionem alimentorum impeditam. Utinam eorum cauſæ tam facile erui poſſent! ſed contrarium ſemper locum habere, omnes, qui talibus ægris adſtiterunt, dolent Medici. Aliquando quidem in collo, ſi in ſuperiori quadam parte hærent, ſeſe oculis vel tactu perquiri & cognoſci permittunt; ſæpiſſime autem fomes magis inferiora verſus hæret in pectore reconditus, & attentiſſimos quoque Medicos fallit, quod in Cadaverum diſſectionibus (quæ tamen propter nefandam vulgi ſuperſtitionem a conſanguineis plurimis in caſibus negantur) patet. Si autem cultro anatomico tale cadaver traditur, tunc quandoque occurrunt quædam conditiones morboſæ, de quibus, dum vivi adhuc erant ægroti, nunquam Medentes cogitaverant, aut cogitare poterant. Quid ergo in tantis rerum tenebris eſt agendum? Non licet, me quidem judice, Medico in hiſce plane quieſcere, & miſeros illos Mortales ſuæ ſorti relinquere, ſed oportet, ut ſedulo inquirat, an ex cauſſis prægreſſis vel ſymptomatibus præſentibus, ſi non ad certam,

ad

ad probabilem ſaltem fomitis hujus morbi indoliſque cognitionem pervenire poſſit, eaque forſan occaſionem acquirere auxilium qualecunque ipſis procurandi.

§. V.

In acutis caſibus res ſæpe ſatis clara eſt. Sic v. g. inflammatio ex violentiſſimis, qui comitantur doloribus, ex febre acuta continua præſente, ex prægreſſis cauſſis inflammationi generandæ aptis, ſatis facile cognoſci poteſt. Spaſmus ex cauſis prægreſſis eum producere ſolitis, aut inprimis ex manifeſtis remiſſionibus & exacerbationibus, debet cognoſci: hæ autem in omnibus caſibus, & à quibuſvis cauſis oriundis, adeſſe quidem obſervantur, ſi autem a ſolo ſpaſmo morbus oriatur, lucida adſunt intervalla, ita quandoque, ut pro tempore ab omnibus moleſtiis liberi ſint ægrotantes, & nulla adſint morboſæ conditionis ſigna; pro tempore iterum deinde tam validas oeſophagus conſtrictiones ſubeat, ut, cum anxietatibus atque doloribus, iter ab ore verſus ventriculum penitus clauſum ſit. Si a Corpore heterogeneo deglutito, atque in tubo hærente, malum oriatur, ex narrationibus ipſius ægrotantis vel adſtantium, atque exploratione ope ſtili balenacei ſæpe certo cauſa & ſedes morbi inquiri poteſt.

K §. VI.

§. VI.

In illis autem caſibus, ubi a levibus primordiis ortus morbus eſt, Medicum plerumque cauſa latet, & quandoque etiam diſtingui nequaquam poteſt an præſens Dyſphagia indurationi oeſophagi ipſius, an compreſſioni glandularum aliarumve partium adjacentium, an paralyſi debeat adſcribi; quum aliquando nulla horum morborum certa ſigna in vivis occurrant, ubi tamen, ſi cadaver examinatur, aliquando una vel altera, aliquando plures, imo quoque omnes memoratæ conditiones occurrunt.

Juſtam tamen habemus cauſam, cur credamus adeſſe Paralyſin muſcularium oeſophagi fibrarum, ſi fauces ad conſpectum ſunt pallidæ atque collapſæ. Aliquando autem, cum oculos fugit mali ſedes profundior, ſigna petenda ſunt 1°. ex ætate ſenili, quæ, propter quotidie decreſcentem vim vitalem, quam maxime diſponit ad partium muſculoſarum reſolutiones; 2°. probabile eſt, malum a paralyſi oriri, ſi prægreſſi ſunt morbi, qui etiam in aliis partibus talem conditionem relinquunt; 3°. prægreſſæ evacuationes majores, ſive nimia copia ſanguis ſit detractus, ſive alii humores copioſius, quam par eſt, effluxerint, quorum autem omnium nimia ſeminis jactura plurimum facit ad hanc affectionem; 4°. ſignum paralyſis eſt deſcenſus facilior ſolidorum quam fluidorum.

Si autem ſentitur locus, quouſque preveniunt, ubique remanent alimenta, abſque rejectione, tunc conjecturam Sacci in oeſophago formati facere licebit.

Ab oeſophagi ipſius Induratione malum oriri credimus, vel a Tumoribus in eo formatis illud excitari, ſi 1°. tales prægreſſæ ſunt cauſæ, quæ hoſce generare poſſunt, v. g. arroſiones tunicæ internæ, inflammationes, abſceſſus & aliæ, de quibus antea vidimus. 2°. Si adſit ætas ſenilis cum univerſali ſolidorum Rigiditate, præcipue ſi malum incidat in ſubjecta, quæ dedita ſunt vel antea fuerunt abuſui potuum ſpirituoſorum, acriorum aromaticorum, cum forti tabaci fumigatione, vel etiam in hominibus, qui potus aquoſos & cibos fervide deglutire amant. 3°. Denique, ſi inſtrumento exploratorio firma opponitur reſiſtentia.

Induratas glandulas denotant in noſtro morbo. 1°. Temperamentum laxum pituitoſum frigidum. 2°. Atrophia, quam etiam aliarum glandularum, præſertim conglobatarum, comitantur tumores. 3°. Morbi Catharrhales frequenter prægreſſi, quorum recidivæ minima de cauſa concipiuntur in diſpoſitis, & ſic facilis occaſio humoribus ſtagnandi in ſuis glandulis inde naſcitur. 4°. Sedes mali: quæ eſt vel in collo ad laryngem, vel in thorace ad diviſionem aſperæ arteriæ in Bronchia, vel ad locum illum, ubi Thymus in junioribus conſpicitur, vel etiam ad ſuperius ventriculi orificium; quale ſpecimen olim in Phyſiolo-

gico Muſeo Cl. Præcectoris VAN DOEVEREN ſervabatur: quo & reduci poteſt ille tumor glanduloſus, in noſtra Obſervatione I. Cap. VII. memorandus, quem exhibet Figura III. adnexæ Tabulæ 6æ. 5°. Reſiſtentiam hoc in caſu non tantam offendit inſtrumentum, quod ad explorationem immittitur, quam ubi oeſophagus ipſe induratus eſt: ſed hoc quaſi monticulum ſuperſcandit, & ultra obſtaculum protruſum facile penetrat verſus inferiora, hinc etiam, quando malum nondum ad maximum gradum progreſſum eſt, percipitur ſenſus quaſi lateraliter juxta oeſophogi parietem deſcenderent alimenta. 6°. Probabilitatem maximam, oeſophagum ab adjacentibus glandulis comprimi, petimus ex eo, quod Cacochymia haſce obſtructiones etiam in aliis, quæ viſui ſeſe præbent, partibus producens, in corpore præſens ſit, qualis eſt ſtrumoſa, rhachitica, cancroſa, ſimiliſve.

Alia mala adjacentium partium v, g. Aörtæ aneuryſmata, Pulmonum vitia, morbi Hepatis, Diaphragmatis aliorumque organorum varii, ex propriis ſibi ſignis debent cognoſci, quæ, dum in omnibus Practicorumere Syſtematibus enumerantur, noſtra repetione non indigent.

Quando malum valde complicatum eſt, ſigna ſolent eſſe adeo confuſa, ut ex hiſce nihil certi Medico concludere liceat: & plerumque quidem res ſeſe ita habet, ſaltem in pluribus Ægrotantibus, quos hoc morbo laborantes vidi, nunquam cer-

ta,

ta, hanc vel illam conditionem morboſam præſentem indicantia, ſigna me vidiſſe memini.

CAPUT QUINTUM.

MORBI DYSPHAGIÆ PROGNOSIN SISTENS.

§. I.

Prognoſis conſiſtit in ſequentibus. Dyſphagia Morbus in genere eſt periculoſiſſimus, rariſſime ſanationem, aliquando palliationem admittens, ut plurimum autem in longum protractus lenta morte terminatur (*a*).

Sunt autem gradus in periculo pro diverſitate atque gradu cauſæ conſtituentis diverſi: dantur enim cauſæ, quæ certam producunt inevitabilemque mortem; dantur, quæ licet non quidem poſſint ſanari, tamen, ſi recte tractentur, vitam non deſtruunt; poſſunt etiam adeſſe tales cauſæ, quæ, minori pertinacia atque periculo ſtipata, jubent, ut non omnem ſanationis ſpem abjiciamus. Videamus breviter de ſingulis.

§. II.

(*a*) Conf. *Cap.* II.

§. II.

Lethalem eventum prædicere debemus 1°. Si malum oriatur ab oeſophagi partiumve adjacentium ſcirrhoſa Induratione; hæc enim certo non auſcultat reſolventibus remediis: ſaltem noſtris in regionibus plurimi Medici atque Chirurgi teſtantur, ſe in vero ſcirrho nunquam à reſolventibus, licet fortioribus, remediis, tales effectus vidiſſe, quales nonnullii de iis ſcribunt. Steatomata in pectore certius quoque, & ſine ullo dubio, huc ſpectant. 2°. Neque curari morbus poteſt, ſi oritur ab Excreſcentiis fungoſis vel carcinomatoſis in cavo oeſophagi, de die enim in diem talis cauſa in pejus ruet, donec clauſo penitus tubo, mors diu exſpectata inſequatur. 3°. Idem periculum adeſt, ſi Spina dorſi adeo ſit incurvata, ut hujus angulus parietes oeſophagi ad ſe invicem comprimat, aliudve ejuſdem vitium Dyſphagiam producat. 4°. Aneuryſma magnæ arteriæ dyſphagiam producens raro ſinit, ut in longum potrahatur, ſed ſæpius cito, ſemper certo, interficit afflictum hominem. 5°. Lethalem eventum declarare poſſumus, ſi oritur morbus a calloſa oris ventriculi induratione, quod malum frequentiſſimum eſſe patuit ex Auctoribus ſupra citatis (*a*). 6°. Fa-

(*a*) Vid. etiam cl. VAN GEUNS *l. c. p.* 68. 123.

6°. Fatum lethale eſt, ſi via ciborum per talem præcludatur Saccum, qualem Briſtolienſis Medicus LUDLOW obſervavit & antea citavimus ex actis Medicorum Londinenſium (*a*). 7°. A poſteriore concludere licet, in complicatione illa malorum, quam in Foemina illa, cujus morbum obſervavi, inque *Cap.* VII. deſcribam, ſimilibuſve, nullam ſanationem locum habere poſſe, quæcumque etiam adhibeantur remedia.

§. III.

Morbus diu poteſt perferri atque tollerabilior reddi ægris & palliari, ſi atonia vel paralyſis fibrarum oeſophagi muſcularium impedit, quo minus rite peragatur deglutitio: ſi enim neque ſtimulo remediorum roborantium neque electrico poſſimus prodeſſe, habemus inſtrumenta, quibus protrudere vel injicere poſſumus ſat magnam alimentaris materiæ quantitatem, ut vita ſuſtentari poſſit. Nec dubitari poteſt, quin dictarum antea cauſarum noſtri morbi variæ ſint, quæ poſſint lente procedere, aut ab idoneis remediis ita corrigi, ut per annos durent: qualia exempla varia exſtant in Commentario ſæpe memorato cl. VAN GEUNS, & quidem ſpeciatim illa obſervatio, quam

(*a*) Vid. *Cap.* III. §. V.

quam ei ſuppeditavit doct. STINSTRA, de Foemina quinquagenaria, topica, ut videtur, ulceratione laborante (*a*). In pigritia fibrarum oeſophagi ab incipiente rigiditate haud parum valere poterunt reſolventia, diluentia, emollientia, ſimiliave remedia.

§. IV.

Non autem ſemper ſpem radicalis ſanationis abjici omnem debere, patet exinde, quod poſſint adeſſe cauſæ minori progreſſu, violentia & pertinacia præditæ, quæ ſanationem quandoque admittunt, nam ſublatis cauſis tolli etiam effecta poterunt. Sic v. g. ſanabile malum eſt, 1°. Si oriatur ab Inflammatione, novimus enim, omnis partis inflammationem, ſi in optabilem abeat reſolutionem, imo etiamſi ſuppuratione facta abſceſſum formet, ſanari adhucdum poſſe; idque uti ratio docet, ita & experientia confirmat. 2°. Si oriatur morbus a ſpaſtica oeſophagi, cardiæ, vel diaphragmatis Conſtrictione, ſanari quoque poterit: ita tamen, ut prudentiſſime ſit cavendum etiam à leviſſimis occaſionalibus cauſis, ne recidiva concipiatur; quod ſatis cito fit. 3°. Sanabile quoque malum eſt, ſi a non inſanabili plane Intumeſcentia glandularum in collo ja-

(*a*) Vid. *Acta Harlemenſ. Tom.* XI. *pag.* 166.

jacentium oeſophagus comprimatur; hæc enim tum internorum remediorum ope, tum applicatione cataplaſmatis vel emplaſtri reſolventis, frequenter & ſere quotidie tolli ſolet, nec tolli certe omnino reſpuet, ubi compreſſio ſuperioris partis oeſophagi ab ea excitatur. 4°. Sanationis ſpem habemus, ſi adſit talis oeſophagi, vel glandularum, vel viſcerum, aliorumve organorum adjacentium obſtructio, induratio, aliave comprimens oeſophagum affectio, quæ non ſit indolis ſcirrhoſæ, & reſolutionem ex ſua natura admittat. Videmus enim, aliarum partium muſculoſarum ac glanduloſarum indurationes reſolvi poſſe ope remediorum reſolventium, uti ſunt ſuccus Cicutæ, Antimoniata, Mercurialia, Gummi ferulacea, Aqua marina, Extracta amara &c. (*a*), quæ in hiſce caſibus adhiberi ſequente Cap. apparebit. Sic in Infante ex pertinaci acido ventriculi valde emaciata, ac duro ventris tumore cum manifeſtis meſentericarum glandularum indurationibus laborante, bilem animalem cum Syr. Cichorei tanto cum effectu adhibui, ut, quæ ex inedia morituræ ſpeciem referebat, puellula brevi tempore perfecte ſana ſit reddita, & habitus corporis ejus ita ſit mutatus, ut jam multa pinguedine niteat. Cum autem adeſſe poſſint indurationes glandularum oeſophago adjacentium, quæ

(*a*) Vid. *Acta Harlem.* *Tom.* XI. *pag.* 112. *& ſeqq.* *& pag.* 231.

quæ ejuſdem ſunt indolis, ſequitur, quod hiſce in caſibus a remediis reſolventibus tempeſtive adhibitis idem exſpectare liceat. 5°. Tandem ſanari poterit oeſophagi obturatio, ſi producatur a Corpore heterogeneo deglutito, & accedat ſtatim Chirurgus dexter, qui pro ratione conveniente illud ulterius in ventriculum propellat vel extrahat ſurſum.

CAPUT SEXTUM.

DE CURATIONE DEPULSIONIS ALIMENTORUM IMPEDITÆ.

§. I.

Medicus ad ſanandum Dyſphagiæ morbum vocatus in omni Ægrotante nec poteſt nec debet eodem procedere modo, ſed diverſimode agendum ipſi eſt, prout varia conſtitutio corporis, morbi duratio, ſymptomatum numerus & violentia, cauſarum diverſitas, virium ratio, aliæve accidentales conditiones poſtulabunt. Statuimus autem, ne omnium illorum Indicantium examine in nimium extendatur hoc Caput, in omnibus in genere Curam ſequentibus Indicationibus abſolvi poſſe, ita ut nunc hæc, nunc illa vel altera, in Ægrotis adhibeatur.

I^a. Ju-

I[a]. Jubet ut tollatur Cauſa Depulſionis alimentorum impeditæ proxima; II[a]. Ut, ſi non poſſit hæc tolli, mali progreſſus prohibeatur, & corporis vires ſuſtententur; III[a]. Ut ſymptomata moleſta & urgentia mitigentur, & Vita, quamdiu fieri Arte poteſt, conſervetur.

§. II.

Primæ Indicationi ſatisfit, ſi removeantur cauſæ remotæ anguſtationem oeſophagi nimiam producentes: quum autem hæ admodum ſint diverſæ, diverſa quoque requiritur medendi methodus ut ſpartam nanciſcamur: quem in finem in hac §. breviter haſce exponam, quatenus accommodari poſſint ad varias iſtas Dyſphagiæ ſpecies, quas in ultima §. Cap. V. vidimus non omni ſanationis ſpe deſtitui. Quum vero ab Auctoribus antea laudatis hæc res ſedulitate & accuratione magna fuerit tractata, B. L. a me non multa exſpectabit, quæ eorum laboribus adjici poſſint, & brevitatem me amplexum fuiſſe, facile excuſabit.

A.) Si ab Inflammatione oeſophagi anguſtia producatur, antiphlogiſtica tota cura eſſet debet, modo ne talia adhibeantur, quæ directe parti affectæ applicata ſuo ſtimulo nocent, quare nitroſa, acida, ſalina, in aliis inflammationibus tam utilia, hic interne non poſſunt in uſum vocari. Verum poſt venæſectio-

 nes

nes in brachio, pro intenſitate inflammationis atque conſtitutione ægrotantis, audacter repetitas, conveniunt illa, quæ diluunt, demulcent, humectant & ſenſilitatem affectæ partis moderant, uti ſunt Linctus, Decocta, Julapia mucilaginoſa & leniter refrigerantia: quum autem ſæpius fiat, ut nulla penitus medicamenta ingerere poſſint ægrotantes, in externis remediis ſolamen quærere debemus, inter quæ potiſſimum conveniunt Cataplaſmata emollientia & reſolventia dorſo applicata, ad illum locum, ubi dolor ſentitur, vel Fomenta aut Emplaſtra eidem ſcopo inſervientia. Si autem occaſio ſit inſtituendi Balneum calidum totius corporis, capite excepto, nullum ſcopo melius reſpondens, quam hoc, putaverim remedium; aperiuntur enim ejus efficacia pori inhalantes, humores diluuntur, & reſolvuntur ſpaſticæ quarumcumque partium conſtrictiones. Si autem huic non datur aptus inſtituendi locus, per Clyſmata diluentia, reſolventia, ſaponacea idem præſtare conabimur, quæ tum etiam primario conducent, quando, propter ſummam Oeſophagi inflammati ſenſilitatem, nulla, vel non ſufficientia, ingeri poterunt Remedia Antiphlogiſtica. Sed omnibus hiſce abſque ſucceſſu tentatis, Veſicatorium in uſum vocandum eſt, & ad dorſum applicandum, ut hoc vi ſuà reſolvente ac revellente idem præſtet ac in aliis inflammationibus internis, in quibus ſalutares ſuos effectus toties exſeruiſſe obſervatum eſt Practicis non nimium meticuloſis & male prudentibus.

Si-

Sique hæc omnia nihil juvent, & ad Suppurationem inflammatio tranſeat, quod ex remittentibus quodammodo febre atque dolore, & permanente (ſi non aucto) anguſtationis ſenſu, cognoſcitur, omnia conveniunt, quæ ad maturationem atque rupturam abſceſſus aliquid conferre poſſunt. Ubi ruptus fuerit abſceſſus, & pus ex corpore eliminatum, in id laborandum eſt, ut ulcus curetur: interim quoque ſpaſmi, pro quorum majore vel minore efficacia etiam dyſphagia gradu multum differt, compeſcantur talibus remediis, quæ illis opponi ſolent, adjunctis ſimul, quæ ulcus depurant, & ad ejus conſolidationem faciunt. Communicavit mecum Celeb. OOSTERDYK, ſeſe in tali caſu cum ſucceſſu exhibuiſſe Mixturam anodynam & ſubadſtringentem ſequentem in paroxyſmo, ℞. *Aquæ Naphæ* ℥ ij. *Tinct. Croci* ʒ ß. *Laud. pur.* gr. j. *Mell. Roſacei* ʒ iij. M. ſubinde ad parvum cochlearculum aſſumendam; & extra paroxyſmum exhibebatur ſequens remedium, ℞. *Mell. Roſac.* ℥ j ß. *Gumm. Arab.* ʒ j. *Myrrh. Elect.* ℈ j. *Cort. Peruv. Elect.* ʒ iij. *Syr. Roſar. rubr.* q. ſ. M. fiat Electuarium accurate mixtum, cujus omni hora, vel quovis bihorio, parvum cochlearculum aſſumi debebat.

Si vero exitus Inflammationis fuerit in Indurationem, multa moliri non debemus, ne abſque fructu ægris plus incommodi & noxæ quam emolumenti afferamus: ſed emollientibus atque humectantibus progreſſui mali iſtius proſpiciendum eſt, caven-

do ſedulo ab omnibus calidis, acribus, ſtimulantibus, adſtringentibus, frigidis, gelidis, quæ affectam partem irritando facile ad calloſam, ſcirrhoſam, imo cancroſam indolem morbi producendam contribuerent.

B.) Spaſtica oeſophagi Conſtrictio pertinax ſæpe & curatu difficilis eſt impeditæ Depulſionis cauſa, & eo quidem frequentior, quo ſenſibilior eſt tubi alimentaris tota ſubſtantia fibroſa admodum & nervoſa, quoque ideo magis pleriſque oeſophagi affectibus ſeſe ut ſymptoma adjungit (*a*). Ut hæc ſanetur, tolli debent cauſæ, quæ ſpaſmum produxerunt: quod pro eorum diverſitate vario modo tentari debere per ſe patet. Cæterum ab Opiatis, Antihyſtericis, Fomentis, Cataplaſmatibus & ſimilibus (*b*) præcipuum auxilium exſpectamus: dum in plenaria præcluſione, ad qualemcumque corporis nutritionem ſuggerendam, Clyſmata nutrientia non ſunt omittenda.

C.) Simili modo procedendum eſt in cura Paralyſeos oeſophagi: ſollicite præterea inquirendæ ſunt ejus cauſæ, & cognitæ hæ quovis meliore modo corrigendæ, dum per ſtimulantia Roborantia (*c*), intus aſſumta atque extus applicata, nec non per ſtimulum electricum, oeſophagi priſtinus tonus inſtauran-

dus

(*a*) Conf. *Cap.* II.

(*b*) Vid. *Act. Harlem. Tom.* XI. *pag.* 111. & 163.

(*c*) Vid. *Act. Harlem. Tom.* XI. *pag.* 110.

dus eſt: impotentiæ autem cibos ingerendi interim ſuccurrimus Inſtrumento idoneo alimenta propellendo adaptato (*a*).

D. Si vero malum oriatur ab Indurationibus ipſius Oeſophagi vel adjacentium Glandularum, ad remedia, quæ hiſce reſolvendis apta reperta ſunt, confugiendum eſt. Hoc ſcopo laudantur Extracta reſolventia, inter quæ ſuccus Cicutæ inſpiſſatus primum tenet locum: Gummi ferulacea etiam in uſum vocari poſſunt: laudem merentur quoque Salia alcalina (*b*), quæ non tantum vi reſolvente conveniunt, ſed etiam ad temperandum acidum, quod in debili ægrotantium ventriculo generatur, & cardialgias moleſtas ac flatus dolorificos excitat. Efficaciſſimam autem reſolventem vim invenimus in remediis Mercurialibus atque Antimonialibus, vario modo præparatis: fateor, nonnullos, inter quos expert. Chirurgum (*c*) TITSING, non multum uſui Mercurii favere, imo putare potuis illum nocivum eſſe; Mercurii tamen propinationem tutam atque utilem invenerunt alii Obſervatores, eamque æque in Oeſophagi ac aliarum partium pertinacibus indurationibus ſatis certo profuiſſe, ſua experientia demonſtrarunt (*d*). Hinc [illegible] com-

(*a*) Vid. HIER. CAPIVACCII *Prax. L.* I. *Cap.* 53. & MAUCHART *Diſſ. cit.* §. 25.

(*b*) Vid. VAN GEUNS *l. c. p.* 115. & 170.

(*c*) Vid. *Verdonk. Heelk. p.* 577. *ad* 584.

(*d*) Vid. *Med. Eſſays of Edinburg Tom.* I. *Art.* 6. HALLER *Elem. Phyſ. Tom.* I. *p.* 89. & *Tom.* VI. *p.* 101. V. GEUNS in *Act. Harlem. Tom.* XI. *p.* 112—114. NAHUYS ib. *p.* 231. SANDIFORT *Biblioth. Phyſic. Med. T.* IX. *p.* 243.

combinatio variorum illorum Reſolventium laudari meretur, qualem Celeb. v. DOEVEREN in Juvene, ex hac cauſa depulſionem impeditam habente, cum ſucceſſu adhibuit, ſcilicet Mercurium cum ſucco inſpiſſato Cicutæ & Sulphure aurat. Antim. (*a*). Majorem adhucdum efficaciam exſpectat cl. PLENCKIUS ab uſu Mercurii vivi cum Gummi Arabico ſoluti, & forma liquida præſcripti, qui etiam in Ægra noſtra fuit adhibitus (*b*). Externæ etiam frictiones Mercuriales optimo cum ſucceſſu adhiberi poſſunt (*c*).

E.) Si ab aliis adjacentium Partium morbis non inſanabilibus oeſophagi anguſtia producatur, uti glandularum collo adjacentium Pulmonum, Aortæ, Diaphragmatis, Hepatis &c. pro varia eorum indole, & diagnoſi, quam rationalis de illis format Medicus, cura etiam varia erit inſtituenda. Perfecte ſic in ſanitatem reſtituere mihi contigit virginem robuſtam ruſticam, quæ pulchra corporis habitu gaudens animi tiſtitiâ, propter depulſionem læſam ab intumeſcentia & induratione glandulæ ad latus laryngis intra duas menſes valde emaciebatur; ita ut priſtinæ formæ plane abſimilis eſſet, adpoſito emplaſtro mercuriali atque intus exhibitis remediis reſolventibus modo lau-

(*a*) Vid. *Obſ. penultimam.*

(*b*) De quo tamen conf. Cl. A. P. NAHUYS in *Act. Harl. T.* XI. *p.* 232.

(*c*) Vid. IDEM *l. c. p.* 234. ut & Cl. Præceptor SANDIFORT in *Natuur en Geneesk. Bibl. p.* 245. *& ſeqq.*

laudatis, detumuit glandula, mollior fiebat & tota evanuit cum impedimento depulſionis, ſicque ſatis cito habitus melior factus eſt, & pulchritudo rediit.

F.) Si a Corpore heterogeneo deglutito atque in oeſophago hærente via intercipiatur verſus ventriculum, convenit venam ſecari, ſi metus adſit inſtantis vel præſentis inflammationis, hauſtuque repetito Aquæ, aliuſve potus, aut & Olei, tentari, num verſus ventriculum, ope talis vehiculi, deferri poſſit: quod ſi non ſuccedat, Ars Chirurgica in auxilium erit vocanda, ut illud apto modo extrahatur: & ſi non ſtatim poſſit extrahi, debet verſus ventriculum protrudi methodo, quæ exhibetur cum delineatione inſtrumenti in Actis Edinburgenſibus (*a*). Si autem nec una, nec alia, operatio (quam cautiſſime inſtituendam eſſe jam ſupra inculcavi) ſucceſſum habeat, denuo multum boni præſtabit copioſa aſſumtio Olei lini vel olivarum aliuſve blandi liquoris, ut relaxetur tubus & lubricus fiat, atque ſic ulterius deſcendere poſſit Corpus ei inhærens (*b*). In canibus etiam operationem oeſophagotomiæ tentavit Cl. GUATTANI atque ſæpius illam cum ſucceſſu inſti-

(*a*) Vid. *Medical Eſſays Tom.* I. §. 16. conf. Comment. hac ſuper re exp. HEVIN in *Memoir. de l'Acad. R. de Chirurg. Tom.* I. & cl. GUATTANT in *Eod. Op. Tom.* II. nec non BAUVÉ ap. LENTFRINK *Geneesk. Tydſchriſt* IV. *Deel pag.* 53. & *Journal de Medicine Tom.* XXXI.

(*b*) Vid. SANDIFORT *Biblioth. Tom.* VII. *p.* 250. *& ſeqq.*

ſtituiſſe, nunquam vero in homine teſtatur (*a*), & quamvis propter ingentem numerum arteriarum atque nervorum periculoſiſſima ſit habenda hæc operatio, ſi tamen omnia cetera nota molimina irrita ſunt, & æger præ corpore hæterogeneo in oeſophago hærente certam vel præ inediæ aut ſuffocationis metu mortem expectat, non penitus rejicienda mihi videtur, cum aliquando effectu cum ſperato inſtitutam in tali caſu illam legimus, nempe a Cl. GOURSAND in homine qui os pollicem longum & ſex lineas latum in oeſophago inflixum habuit, & etiam a Cl. ROLAND poſt inutiles deprimendi conatus eodem cum ſucceſſu peracta fuit (*b*).

§. III.

Ut Secundæ Indicationi (§. I.) ſatisfiat, cavendum eſt a cauſis occaſionalibus, quæ antea malo anſam præbuerunt. Ne affectæ ergo partes irritentur, & malum in pejus ruat, abſtinendum erit a cibis durioribus, aſperis, fervidis, valde acidis, auſteris, ab omnibus acribus, ſimilibuſve, a vino rubro auſte-

ro,

(*a*) Vid. *Memoires de l'Academie Tom.* III. *pag.* 13. & BERTRANDI *Tract. Chirurg. Tom.* II. *pag.* 406. vid. *Comm. Lypſ. dec.* I. *Vol.* VIII. *pag.* 22. & eorundem *Comment. Lypſi. Supplem.* II. *pag.* 671.

(*b*) Vid. *Comment. Cit. Tom.* VIII. *pag.* 197.

ro, a ſpiritibus deſtillatis, a fumo tabaci, a refrigerio, abuſu potuum aquoſorum, ab animi pathematibus, aliiſque antea memoratis. Sed conveniunt lenia reſolventia, mucilaginoſa, alvum leniter moventia, & evacuationes ſolitas regulariter & pro ratione virium promoventia: dum in hiſce morbi conditionibus præſtat cavere a ſtimulantibus aut dictis Reſolventibus fortioribus, quippe Ægris magis nocituris. Denique & Diæta ex fluidis, tenuibus juſculis, aliiſque blandis alimentis, & lacte ac lacticiniis, quæ ſine majore difficultate & attritu depelli, a ventriculo debili facile digeri, & ſub parva mole multum liquoris nutrititii præbere poſſunt, multum hic conferre poſſumus.

§. VI.

Tertiæ Indicationi (§. I.) ſatisfaciendum eſt, occurrendo ſymptomatibus ſingulis pro varia eorum indole, unde certa, omnibuſque Ægrotis congrua, hic regula non poteſt exhiberi. Doloribus & anxietatibus occurrimus mucilaginoſis, anodynis & antiſpaſmodicis. Vidi ſic, quando hiſce paroxyſmis loborabant, egregium effectum a Pulvere Caſtorei cum Oculis Cancrorum: optimum autem eſt, ut Eccoproticis alvus laxa teneatur ad præcavendas has anxietates. Vires ſuſtinendæ ſunt diæta eupepta & euchyma ex lacte, juſculis carnium macilentarum atque ovis ſorbilibus; medicamentis roborantibus, car-

diacis non ſtimulantibus, inter quæ Cortici Peruviano, mollibus tamen obvolvendo remediis, primaria laus competere videtur; neque vituperandæ ſunt Aquæ Martiales cum lacte, debito ſub regimine potæ. Si autem via penitus ſit occluſa, & nihil ingeri per ſuperiora poſſit, unicum remedium, quod ſuper eſt, conſiſtit in applicatione Clyſmatum nutrientium (*a*); quæ nimis negliguntur, aut ſæpe male ſano pudore, aliave de cauſa, quemadmodum a noſtra Ægrota, plane reſpuuntur in talibus caſibus, quum certo ſæpe multum boni ab hiſce exſpectari poſſet (*b*). Quum vero infra collum hærens mali ſedes, ſemper dubium de ſua natura in medentibus movet, mihi videtur, niſi manifeſta paralyſios adſint ſigna, ſemper a ſtimulantibus, abſtinendum eſſe medicamentis, imo niſi aliquid corpus heterogeneum protrudendum verſus ventriculum eſſe novimus, ipſam explorationem ope ſtili balenacei periculoſam eſſe opinor, quid dicam de ejus motione verſus inferiora & ſuperiora, quam nonnulli ſuaſerunt in ipſa oeſophagi ipſius degeneratione interna.

Atque ex illis, quæ de fabrica ſana oeſophagi diximus non mi-

(*a*) Methodo, quam proponit Cl. MAUCHART in Diſſ. de *Struma oeſophagi* §. 25.

(*b*) Vid. MORGAGN. *de Sed. & Cauſ. Morb. Ep. An. Med.* XXVII. & TRILLER. *Diſſ. de uſu Clyſterum nutrientium*, quæ quoque in ejus Opuſculis Med. & Philol. invenitur.

minus quam ex ſpecimine in ultima obſervatione allato concludi facile poteſt, qui rem non ex opinionibus ſed ratione contemplatur, a reſolventibus blandioribus in iis caſibus ubi ipſum oeſophagum, ſive excreſcentiis internis, ſive excoriationibus, ſive induratione tunicarum affectum putamus, optimum eſſe præſidium, æque in initio ac in progreſſu malorum; exulare ergo multa debent remedia ab aliis commendata, quæ ſtimulando aut rodendo partes adeo ſenſiles plus damni quam emolumenti adferunt, aquam calcis, aluminis ſolutiones & alia ejus generis nunquam exhibeo, ſalia ipſa alcalina dum neceſſaria judico, involvo ne directe partem adfectam irritent, ſuccum inſpiſſatum Cicutæ cum Gum. Arab. & Syr. Altheæ Cochlearibus parvis ſæpius propinatum forma linctus, diu ad partem adfectam hæret, demulcet atque ſua vi reſolvente & antiſpaſmodica, de quâ poſtea videndi nobis erit occaſio, lente agendo multum boni præſtat, dum Mercurialia optimum præſtant effectum, ſi glandulæ induratæ, abſque ipſius tali ſubſtantiæ degeneratione, in cauſa depulſionis impeditæ ſunt.

CAPUT SEPTIMUM.

CONTINENS QUATUOR OBSERVATIONES PROPRIAS, NEC NON FIGURARUM EXPOSITIONEM.

Obſervatio I.

Mulier trigeſimum & octavum annum agens, habitus corporis modici, temperiei cholericæ, ſex infantum mater, quorum bis gemellos pepererat, bis unicum enixa fuerat, proſpera fere ſemper valetudine fruens, anno 1777. incepit queri de ſummis in ventriculo doloribus, ingrato derafionis ſenſu ſeſe manifeſtantibus, & ad tranſitum cibi potuſve valde exacerbatis. Cujus mali ſolatium a Celeberrimo Medico quæſivit & tum feliciter quoque obtinuit; per aliquod tempus libera difficilibus hiſce ſymptomatibus.

Anni vero proxime ſubſequentis menſe Junio, obſtaculum bolo per oeſophagum propellendo, ad palmæ ſupra cardiam altitudinem percipere coepit, & cibos in ventriculum modo tranſituros ſæpe multo muco mixtos rejicere: in genere quidem omnia difficulter tranſibant ſolida, ſed inprimis tamen farinaceis, ut pani & fabis (quas eo anni tempore copioſe come-

de-

dere ſolebat,) ulteriorem deſcenſum negabat obſtaculum. Malo hoc ſenſim adaucto moleſtias jam tunc ſummas patiebatur, ita ut iterum ad eumdem Medicum confugeret, qui reſolventibus remediis actionem tubi alimentarii tantopere emendavit, ut, ſine magnis conaminibus, facile cibos aſſumere & ad officinam digeſtoriam transferre poſſet.

Ejuſdem iterum anni autumno noſtra alio morbo ægrotavit: cujuſnam autem ille fuerit indolis, mihi non conſtat, quum alius tunc Medici conſilio fuerit uſa, & ipſa Foemina ejus ſymptomatum fuerit immemor, hoc tantum ſibi in memoriam revocans, quod poſt ejus ſanationem per aliquod tempus oeſophagus promptius ſuo officio fungebatur, multo facilius cibos verſus ventriculum ire permittens, ita ut moleſtum malum penitus eradicatum eſſe crederet.

Verum poſtea caput iterum efferre priſtinum malum coepit, & majores Miſeræ creare moleſtias, ita ut, poſtquam ejuſdem Medici conſilio ſine fructu ſatis diu fuerat uſa, jam tertia vice ſeſe Clariſſimo Præceptori VAN DOEVEREN, qui hanc Obſervationem faciendi mihi anſam ſuppeditavit, obtulerit. Multo deterior quam olim nunc erat Ægrotantis ſtatus: nulla enim nunc ſupererat ſolidos cibos depellendi facultas, continua cum multo humore ſpumoſo mucoſo aſſumtorum regurgitatio, poſt prægreſſas ſummas anxietates, cum ſolitis ſignis, quæ Dyſphagiæ facilem ſiſtebant diagnoſin. Unde præter remedia

non-

nonnulla, ex urgente indicatione ipſi præſcripta, neceſſe erat Ægræ ſuadere, ut ſolita ſua corpori non proſicua, maloque ſuo potius adverſa, omitteret alimenta, atque uſu lactis juſculorumque carnis tenuium cum farinaceis mollibus coctorum vires & vitam ſuſtentare tentaret.

Quamvis maxime debilitata, tot & tam diu ſymptomatibus preſſa, valde cacochymica jam facta parvam vel nullam ſanationis ſpem relinquere jam tum videretur, Indicationem tamen ſecundam, antea propoſitam, ſequi placuit, & tum ope dictæ Diætæ, tum Reſolventium remediorum tentare, num vita Ægrotantis, quamdiu liceret, protrahi poſſet. Itaque præſcriptæ in his rerum anguſtiis fuerunt parvæ Pilulæ ex ſucco inſpiſſato Cicutæ, Sulphure Antimonii aurato, talique Calomelæ doſi, ut ſalivatio a Mercurialis remedii uſu haud facile metuenda eſſet, juſſumque, ut vel integras, vel lacte aut juſculo ſolutas, deglutiret illas Pilulas, & ſic effectum, ut in corpore retinerentur, atque ventriculi cavum attingere, ejusque actionem ſubire eæ poſſent. Interpoſita quandoque, prout ſymptomata & querelæ dictabant, fuere analeptica, leniter cardiaca, antiſpaſmodica, palliando potius quam morbum ſanando deſtinata.

Licuit mihi ab hoc tempore cum cl. Præceptoris venia Ægram noſtram coram examinare, domi ſuæ viſitare, deque ejus ſtatu ſæpius renunciare & ſermones cum Eo conferre.

Di-

Dicta ſub diæta, & debite memoratis adhibitis remediis, aliquamdiu ſatis manſerunt vegetæ vires ad tertium uſque menſis Martii diem, a quo tempore violentia mali maximopere increvit, & in pejus abierunt quæcumque morbi ſymptomata: tunc nempe multo aëre diſtentus ventriculus magnas creabat anxietates, inque flatuum eructatione acerbiſſimos producebat dolores: invadebat & tunc ſimul febris cum pulſu parvo valde contracto & univerſali corporis ſumma debilitate: ſi quid ingerere conaretur, hoc jam tranſitum difficilem in collo offendebat, quo in loco antea nullum perceperat anguſtationis ſenſum; præter hunc autem, etiamſi quieſceret ab actione tubus, continuo ibi loci aderat preſſionis ſenſus, quem a muco inſpiſſato atque in oeſophago hærente produci illa credebat, dum extus ad oculum vel tactum nullus detegi poterat tumor.

Proxime inſequentibus diebus omnia remittebant ſymptomata, vires erant conſtantiores, ſed fames inſignis ægram vexabat: unde ad ſolidos cibos appetitu ferebatur, & ſumſit fruſtulum panis, quod magnis moliminibus & corpore prono deglutire coacta fuit. Unde non tantum maximopere fuit fatigata, ſed partibus affectis tantam quoque intulit vim, ut poſt meridiem cum copioſo muco etiam quamdam ſanguinis quantitatem evomeret, poſtque vomitum febre ac animi deliquio corriperetur: utebatur porro reſolventibus, inprimis prudens uſus fiebat Cicutæ cum Calomela & Sulphure aurato Anti-

monii. Mercurius deinde, ob difficilem depulſionem, præſcribebatur juxta methodum PLENCKII cum G. Arab. & Syr. Artem. Omnia autem hæc neque ſalivationem, neque optatum levamen, multo minus ſanationem exhibuerunt, ita ut ſenſim illa aſſumere repudiaret, moleſtiæque inde natæ cogerent ab eorum uſu fere abſtinere. Senſim itaque adeo fuerunt imminutæ hujus foeminæ vires, ut ex ſola debilitate in quaſi animi deliquio verſaretur, neque fere loqui, neque ſeſe movere poſſet, compos tamen mentis & rerum peractarum conſcia, per inediæ efficaciam in ſceletum quaſi vivum redacta fuerit.

Simul ac nunc lactis aliuſve fluidi paulo majorem ſumeret copiam ſtatim illud revomuit, commixtum particulis griſei coloris, odoris obſcuri, ſubacidi, qui odor in rejecto muco, cui & interdum intermixtus erat ſanguis, magis percipiebatur manifeſtus, & caſeo corrupto ſimilis; ſi quid aſſumtorum parva ſimul quantitate ingereret, hoc perveniebat nequaquam ad ventriculum, ſed reſtabat ad locum affectum, ibique ſummos cruciatus excitabat, cum anxietatum & deliquiorum continuo incremento: omnia denique mortem inſtare certiſſimam indicabant, quam clyſmatibus nutrientibus, quantum fieri poſſet, differre tentatum fuit: ſed eorum applicationem repudiabat Ægrota, mortem præferens miſerrimæ vitæ conditioni. Dolor interim quoque per totum corpus erat diffuſus, inprimis vero

vero in ſemore dextro tam dolorifica fuit ſenſilitas, ut adtactum integumentorum ſine clamore non ferret miſera, dum extrinſecus nihil appareret, niſi quod magis eſſet emaciatum quam ſiniſtrum femur.

Perrexit nunc continuo eructare materiem caſeo corrupto ſimilem, cum dolore magno & foetore moleſto, putanſque pulmonum ſuorum ſubſtantiam ſic excreari hiſce ipſiſſimis verbis mortem inſtantem indicabat, *Ik voel dat ik myn long reeds uytſpuwe:* nihil nunc amplius aſſumens, cum leviuſcula febre, per triduum adhuc jacuit, ſpecie mortuæ vivens, donec die 14°. Aprilis 1779. placide exſpiraret.

Die 15°. Aprilis veſpera, trigeſima ſexta circiter poſt mortem hora, cadaver examinans cum clariſſimo PRÆCEPTORE variisque Sociis, inveni in colli dextra parte, ſupra claviculam, catrotidem inter & aſperam arteriam, induratam Glandulam, habentem cartilagineam fere duritiem, circiterque ovi columbini magnitudinem (*Fig. I. & II. g. Tab. VI.*): hinc uſque ad ſeptimam dorſi, a ſuperioribus numerando, vertebram oeſophagus flaccidus erat, collapſus, ſed ultra ſolitam dimenſionem dilatatus (*h*); hanc autem circa vertebram nova detegebatur durities & inſpiſſatio, quæ ipſum occupare oeſophagum apparebat (*k*).

Cum pulmonem dextrum, a poſteriore parte quodammodo pleuræ accretum, manu ſiniſtrorſum reclinare conabar, vi illa,

 utut

utut levi, ſolvebatur adhæſio non tantummodo, ſed laceratio fiebat, & ex foramine ſic facto mox erumpebat materies albo-cinerea, ſpiſſa, grumoſa, lac corruptum odore & habitu plane referens. Præſentiam vomicæ illo in pulmone ſuſpicans per factam aperturam immittebam digitum, & revera inveniebam ſaccum medio in lobo, amplum, dicto magmate repletum. Deinde prudenter digitum volvens revolvenſque, ut de exſtenſione ejus ſacci judicarem, alterum offendo foramen (*i*, *i*, *k*.) & per quod intrans digitus ipſiſſimam materiem offendit. Sublato poſt hæc pulmone vidi, quemadmodum ex dictis prævisum erat, patulam ex oeſophago in incumbentem pulmonem fuiſſe viam: neque recenter facta videbatur hæc communicatio, quum margines dictam aperturam cingents eſſent valde ſcabri, inæquabiles, incraſſati, & viderentur etiam eſſe gangrænoſi.

Infra hanc degenerationem oeſophagus, parum inflexus, ad longitudinem trium fere digitorum tranſverſorum (*l l*.) eamdem ſervabat duritiem, & ibidem tantopere per tunicarum ſpiſſitudinem diminutam habebat ſuam capacitatem, ut calamum ſcriptorium vix tranſmitteret. Ulterius vero malum non extendebatur, prope cardiam etenim nullus tumor, nulla induratio, nihilque a ſtatu naturali alienum apparuit, niſi inſolita tubi oeſophagei, quemadmodum reliquarum etiam partium, flacciditas (*m*.).

Præ-

Præterea & hoc notandum, pulmonis dextri ſuperiorem partem hic & illic exhibuiſſe puncta albida, ejuſdem coloris ac erat materia in ipſo pulmonis ſacco præternaturali contenta: inferior ejus pars nihil vitioſi exhibebat, præter levem ad pleuram adhæſionem. Siniſter pulmo integer erat ſanuſque, & ab omni morboſo nexu immunis. Tandem in cavo thoracis & pericardii inſignis aquæ foetentis, fuſcique coloris, quantitas erat conſpicua.

In cardia nihil notabile invenimus. Neque ventriculi parietes erant indurati, ſed in ejus curvatura ſuperiore, inter cardiam & pylorum ad ſiniſtram magis quam dextram partem, habebat glandulam induratam, ſuperius memorata non multo minorem, ejuſdem duritiei ac coloris (*vid. Fig. III. Tab. VI.*): adjacebant & huic corpuſcula graniformia etiam dura. Cæterum ventriculus erat extenuatus & membranæ pellucidæ ſimilis, adeoque fragilis, ut ſine laceratione a digitis aut volſella arripi vel tractari vix poſſet, & continebat aquam turbidam fuſci coloris. Inteſtina omnia tenuia & craſſa in naturali ſitu poſita, itidemque valde extenuata, continebant ſcybala duriſſima nigra: veſicula fellis, uti in inedia exſtinctis fieri ſolet, magna erat, & bile turgidiſſima: hepar autem, & cætera organa, quæ in abdomine continebantur, naturaliter conſtituta erant quoad mechaniſmum, ſed valde flaccida, extenuata & mollia.

Totum denique Corpus valde emaciatum & quidem inprimis dextrum femur: in diſſectarum partium vaſis vix ullus obſervabatur ſanguis, ita ut ſectio hujus cadaveris fere incruenta fuerit.

Partes morboſas delineandas curavi in Figuris Tab. VI. huic Diſſertationi adnexis, inque ſingularis rei fidem eaſdem in liquore ſpirituoſo conſervandas eſſe putavi.

Ex quibus patet, Ægram noſtram, durante miſera ſua vita, non tantum vera Dyſphagia laboraſſe, ſed etiam, ex concretione morboſa Pulmonis, affectione peripneumonica & inſequente vomica; unde ſanguinis excreatio, variæ materiæ & ſpeciatim cremoraceæ rejectio, & multa alia memorata ſymptomata explicari facile queant.

Obſervatio. I I.

In cadavere Infantis quinquennalis (quod pro anatomicis exercitiis acceperam, ſed de cujus hiſtoria morbi mortem prægredientis nihil reſcire potui, adeoque nihil etiam exponere queo) aperto Thorace, vaſa ejus præparandi ſcopo, paulo ſupra cordis baſin, juxta latus dextrum aſperæ arteriæ (*Fig. IV, d. Tab. VI.*) percipiebam tumorem quemdam durum, qui tantopere verſus anteriora prominebat, ut diviſio venæ cavæ ſuperioris inde valde comprimeretur & ſupra tumorem eum

eſſet

eſſet diſtenſa, magis quam naturaliter eſſe ſolet. Pulmo dexter variis locis indurationibus laborabat, cujus etiam portio relicta eſt in objecto, quod in Spiritu Vini conſervo (*e*). A parte anteriore autem quum nihil amplius conſpici poſſet, eximebam omnia viſcera thoracica: tum quoque a poſteriore idem apparuit tumor comprimens pro parte oeſophagum (vid. *Fig. V. d. f. Tab. VI.*) non autem omnis hinc intercipiebatur a faucibus ad ventriculum via, nec Dyſphagiæ effectus in vita Infantis adfuiſſe videbatur, quoniam habitus corporis magnam emaciationem non monſtrabat.

Adduxi autem hanc Obſervationem, ut inde pateat ſucceſſivus ille moleſtæ Depulſionis gradus, induratæ enim talis glandulæ moles identidem perdurantibus cauſis mali, major fieri ſolet: ſi ergo hæc glandula in reſpiratione (nam dexter pulmo inde plurimum comprimebatur) & circulatione turbas non tantas excitaſſet, & infans hicce aliquod tempus adhucdum vixiſſet, probabile eſt, quod capacitas oeſophagi magis magiſque inde imminuta & Dyſphagia tandem producta fuiſſet.

Obſervatio. III.

Liceat mihi ex propriis Obſervationibus Anatomicopathologicis etiam ſequentem hic apponere, quæ ad illuſtrandum morbum; quem in hac Diſſertatione tractavi, mihi quoque

que aliquid conferre poſſe videtur. Juvenis viginti circiter annorum elapſa hieme moriebatur anxietatibus validis & ſummis ad præcordia doloribus. Aperto cadaveris thorace Pulmones, multo magis quam naturaliter verſus latera erant repreſſi per tumorem magnum in medio pectore apparentem, extus habentem formam maſſæ pinguedinoſæ, ingentis magnitudinis. Ulteriore vero examine apparuit, illum eſſe pericardium valde degeneratum, quod ad baſin cordis erat admodum durum, & preſſioni digitorum non cedens. Juxta hunc tumorem manum verſus inferiora ducens, percepi amplum ſaccum propendentem inter Pulmones, uſque ad ſpinam dorſi: quo aperto, effluxit quantitas magna materiæ ſpiſſæ purulentæ, coloris ſubflavi virideſcentis, inodoræ poenitus. Cordis exterior ſuperficies obducta erat membrana, ex inſpiſſato pure conſtante, inſerente etiam ſe inter fibras. Pulmones naturaliter erant conſtituti, ſed verſus coſtas repreſſi. Inferior pars Oeſophagi, cum ſuperiore Ventriculi, ruberrimum habebant colorem ibi loci, ubi ſaccus his incubuerat, & inflammationem paſſæ videbantur: inferior ventriculi pars bilioſa materie valde tincta erat, & cavum ejus atque inteſtinorum tenuium cibis & chylo vacuum, dum in craſſis ſcybala quædam duriora, pauca tamen, conſpiciebantur.

Dolui, me nihil de decurſu morbi ejuſque ſymptomatibus ſcire potuiſſe, niſi quod anxietatibus ſummis, & magnis circa

præ-

præcordia doloribus, ante mortem Defunctus adfectus ſit: videtur tamen concludendum ex cadaveris inſpectione, in vivente ægroto depulſionem alimentorum impeditam & interceptam ex dicta cauſa fuiſſe, ſi adtendamus ad preſſionem mechanicam ſacci purulenti, & ad ejus effecta, ſcillicet inflammationem partis compreſſæ & abſentiam materiæ alimentaris in ventriculo atque inteſtinis tenuibus.

Obſervatio. IV.

Virgo quædam quadraginta & quinque annorum, habitus robuſti, & modeſtæ vivendi conditionis, cui menſes per anni ſpatium jam fluere ceſſaverant, denuo parva ſanguinis ex genitalibus evacuata quantitate fluxum nullum poſtea experiebatur: ſana tamen erat: donec verſus finem anni 1779. corripiebatur ſenſu difficilis alimentorum deſcenſus prope cardiam, qui ſenſim adaugebatur: utebatur tum conſilio ſoliti ſui Medici Doctiſſimi PELGROM, verum quum juxta ægrotantis opinionem malum eo non ſatis cito ceſſaret, (uti in hoc morbo frequentiſſime fit) adiit medicaſtrum, qui ægrotanti pollicebatur, ſe intra breve tempus iſtius malum ſanaturum: Præſcripſit eo ſcopo arcanos aliquot pulveres, quos partitis vicibus aſſumere debebat; quo facto non adeo fauſtus ſequebatur eventus, nonnullis enim horum pulverum aſſumtis correpta fuit hæc ancilla

anxietatibus violentiſſimis, & vomitu dolorifico, quæ ſymptomata per quatuor horas & ultra durabant, nequaquam etiam cum decremento mali in oeſophago, quare reſiduis, quos habebat, redditis pulveribus, atque ſolutis, quibus uſa fuerat, hunc hominem reliquit, & meliore uſa conſilio adiit celeberrimum medicum & medicinæ tunc temporis Leidæ Profeſſorem noſtrumque ſimul Præceptorem VAN DOEVEREN, qui mali indolem ab obſtructionibus & forte indurationibus in oeſophagi vel ei adjacentibus glandulis derivans, a reſolventibus auxilium petiit & præſcripſit ſequentem formulam.

℞. *Succ. inſpiſſ. cicut. Veræ* ʒß.
Calomel ℥ß.
Sulph. Antim. Aurat ʒj.
f. Pil. n°. CXX.

Quarum ſumat mane & veſpera duas pilulas, & quoniam non raro malum augeri cernebatur a conſtrictione oeſophagi ſpaſmodica, morbum comitante, nec non doloroſa ejuſdem organi affectione, ſimul data ægrotæ fuit mixtura hæc omni bihorio vel pro re nata & urgente neceſſitate cochleatim aſſumenda, pro mitigandis hiſce querelis.

℞. *Aq. St. Meliſſ.* — *Ruthæ ac.* ℥iv.
Pulv. Caſtor. gr. viij.
Laud. Liq. Sydenh. gtt. xij.
Syr. Artemiſiæ ℥j.
M

Sa-

Salutares, quos ab uſu horum remediorum experiebatur effectus, mecum fovebant ſpem, fore ut ad perfectam ſanitatem duceretur.

Quum autem tempus protractum & patientia ſumma ad hæc requirebatur, jam verebar, ne & hæc ægrota quamvis levamen ſentiret, plurimorum exempla ſequeretur, & plebiculæ vel anus cujuſdam conſilio ſeſe traderet, aut moræ impatiens, aptiſſimorum remediorum uſum non ſatis diu protraheret, ut malum his ſuperari poſſit.

Pilulis hiſce reſolventibus atque mixtura antiſpaſmodica uſa fuit uſque ad 15. Julii indies ſeſe ab hiſce remediis melius habens: tunc autem conſilio Clariſſimi Præceptoris ad me, qui initio hujus menſis in Urbem patriam Lugdunis Batavorum, praxin Medicam exercendi cauſa, reverſus eram, acceſſit, queſta de nauſeis atque vomituritionibus, a pilulis matutina hora asſumtis, quæ vomituritiones etiam dolorem aliquando in affecta parte excitabant; quum hæc jam ſæpius inde fuerat paſſa, abhorruit eo tempore a forma pilulari & a me petiit, nonne eadem remedia forma mixturæ ſibi præſcribere poſſem: quum autem hæc phoenomena potius præparato antimoniali quam formæ pilulari tribuerem præſcripſi ſeq. mixturam.

℞. *Aq. Meliſſ.* ℥ viij.
Gumm. Arab. ʒ j.
Succ. inſp. Cicutæ ℈ j.
Merc. Vivi ʒ ß.
Syr. Altheæ ℥ j.
Exacte. Miſceatur

Ut hinc ante meridiem partitis vicibus tria Cochlearia ſumeret, dum in uſu pilularum a Cl. Profeſſore VAN DOEVEREN præſcriptarum ad veſperam pergeret, quas eo tempore ventriculus quoque ferebat, certe quia ſtimulus remedii Antimonialis ſæpius nauſeam excitare ſoliti eo tempore ab alimentis de die aſſumtis magis involvebatur, dum mane vacuo ventriculo directe parietibus applicatus majores edere deberet effectus.

Ab hiſce medicaminibus multum videbatur morbus minui, quum non fluida tantum alimenta, ſed etiam ſolida, panem butiraceum, carnes vitulinas aliaque id genus commediſſet juxta proprium teſtimonium ſine moleſtiis.

Tertio autem Septembris querebatur de alvi conſtipatione, quæ tamen actionem oeſophagi non multum impediebat, ſoluta enim facile hæc fuit electuario leniter laxante ex pulpa Casſiæ, Manna electa & Oleo Amygdalarum dulcium.

Ejuſdem menſis 17°. patiebatur dolores vehementes ad partem affectam, quos ſponte exortos pronunciabat, ſuſpicabar autem illam, quum vegetus eo tempore eſſet appetitus, aliquid

eo-

comediſſe, quod ipſa ſibi noxium putaret, & hanc cauſam celare voluiſſe, propter ſerias cautelas, quas in præſcribenda diæta illi impoſueram, adeoque non niſi palliativam medicinam adferre hic potui; ut igitur mucus deraſus recuperaretur & ſenſilitas partis minueretur præſcripſi mixt: ſeqq:

℞. *Aq. Flor. Rhoead.* ℥ vj.
Gum. Arab. ʒ ij.
Laud. Liq. Syd. gtt. x.
Syr. Flor. Rhoead. ℥ j.
M.

Effectus hujus remedii expectationi quam optime ſatisfecit; Nam ab ejus uſu optime ſeſe habuit, imminutis doloribus & oeſophago alimenta molliora tranſmittente.

2°. Vero menſis ſubſequentis Octobris a magno & protracto refrigerio, cui ſeſe dederat, incidit in febrem quotidianam intermittentem, cum alvi conſtipatione, & oeſophagi majore coarctatione (non tamen ita, quin lac, in quo fruſtula panis eſſent macerata, poſſet deglutire,) ſumma tamen aderat virium proſtratio; poſt tres quatuorve paroxyſmos autem aperientibus & leniter eccoproticis cedebat hæc febris, dum relicta virium proſtratio confortante mixtura aliquoties repetita corrigebatur feliciter.

Poſt incidentem hunc morbum omnia faſtidiebat remedia, perhibens ſe nunc vix ab oeſophago laborare, ſatiſque felicem

O 3 &

& contentam fore, ſi in tali ſtatu maneret, & quamvis mille modis ei de neceſſitate uſum medicamentorum reſolventium protrahendi perſuadere conarer, neglecto tamen omni conſilio, ab hoc deſtitit, & licet poſt illud tempus malum ſenſim caput iterum extolleret, atque conſanguinei ſæpius exhortarentur, ut medici auxilium imploraret, non ante tertium diem menſis Aprilis ſubſequentis anni 1781. ad me acceſſit, quum materies purulenta, jam bis etiam ſanguine tincta, & foetore admodum ingrata, ore rejecta fuerat, quæ rejectio violentiſſimos cruciatus & enormes produxerat dolores; dum ſimul hoc tempore anguſtatio oeſophagi in tantum erat adaucta ut tranſitus etiam fluidiſſimis quandoque negaretur; nondum mortem inſtantem minantis periculi gnara, ab alvi conſtipatione hæc ſymptomata produci credidit, & alebat ſpem, remedio laxante ſumto, has moleſtias iterum ſuperatum iri; ex memoratis autem mea indicatio fuit palliativa, atque operam dandam eſſe credidi, ut partes adeo irritatæ oblinirentur, ut vires adeo his torminibus fractæ refocillarentur, & alvus clauſa leniter ope clyſmatum ſolveretur; horum autem, per diuturnitatem morbi moroſa facta, nolebat permittere applicationem, quare ſeq: Remedio factæ indicationi ſatisfacere tentabam.

℞. *Extr. Cort. Peruv.* ʒ j.
Bol. Armen. ℈ jß.
G. Arab. ʒ jß.
Pulv. Rhei El. ℈ ij.
Syr. Flor. Rhoead ℥ ij.
M
ſ. quovis ſemi horio Cochlearculum.

Sperans fore ut, ſi hiſce ſymptomatibus levamen adferre mihi contingeret, eo tutius ad reſolventium remediorum uſum redire poſſem, & in tantum meo ſcopo ſatisfactum vidi, ut dolores ceſſarent, & vires eo uſque reſurrexiſſent, ut res domeſticas poſſet peragere, alvus tamen nondum ſatis ſolvebatur.

8°. Aprilis, quum ſeſe ſatis bene haberet reſpectu ſtatus in quo paulo ante verſabatur, libera enim a doloribus, fluidiora alimenta aſſumſit, iterum remedia ante memorata relicto Sulph. aurato Antimonii præſcripſi abſque ſperato tamen ſucceſſu, nam

13°. Aprilis incepit muci tenacis, quam ante hoc tempus non notabili copia reddiderat, ingens & moleſta excretio, nullo tamen intermixto ſanguine aut corrupta foetente materia, neque etiam comitantibus doloribus ut ante, ſenſim tamen increſcente anguſtatione tubi & alvo non niſi clyſmate provocando.

23. Ejuſdem menſis ne guttulam aut medicamentorum antiſpaſ-

ſpaſmodicorum aut reſolventium & nequidem blandiſſimorum potulentorum admiſit oeſophagus, quin mox cum aſſumtis eructabat ingentem muci atque materiæ corruptæ ſanguine commixtæ, quantitatem, preſſa ſimul ingentibus anxietatibus, lingua erat arida prærubra, & coacta erat os refrigerare collutione vel lactis ebutirati vel emulſione Amygd: & Sem: Frigid: cum Sp: Vitrioli ad gratam aciditatem; alvus penitus ſilebat, & vix ope clyſmatis ſemel provocari poterat; nutrientia, quæ applicari curabam non retinebat, & erat ſemper in quaſi animi deliquio, ad alloquium autem vel meum vel conſanguineorum mentis præſentiam ſemper monſtrabat, ſed debiliſſima admodum, dum vires non erigendæ videbantur, quam per moleſtiſſimum muci ſputum, quo facto magis iterum erant collapſæ, donec ſeptimo Maji mors inevitabilis hiſce miſeriis finem imponeret.

Cadaver, quod rogatu conſanguineorum octavo Maji examini anatomico lubenter ſubjeci, ſequentia exhibuit.

Externe corporis forma ſignificabat notabilem emaciationem reſpectu habito pinguedinis, quâ ante morbum nitebat hæcce virgo; Inciſa autem integumenta nondum omni adipe erant deſtituta muſculis ſatis firmis rubicundus erat color, hiſce a ſterno & coſtis ſeparatis, omnes cartilagines in oſſeam plane naturam converſos offendebam, quæ mutatio non facilem laborem pariebat in aperiendo thoracis cavo: quo tamen aperto

&

& reclinato cum ſterno mediaſtino, pulmones & cor naturaliter conſtituta inveniebam, æque reſpectu fabricæ ac ſitus, præterquam quod dexter pulmo pro parte pleuræ accreviſſet; ab utraque jam latere manu pulmonem ad tollens digitis oeſophagi tumorem & indurationem in medio thorace detexi, pulmonum tamen ſitum immutatum relinquebam & priuſquam hoſce loco dimoverem, ſeparavi muſculos anteriores ac laterales colli a larynge, cujus cartilagines cricoideam & thyreoideam, adeo induratas inveni, ut cultro anatomico deſcindi haud poſſent, dum glandula thyreoidea ſanam monſtrabat fabricam.

A ſuperiore parte incipiendo laryngem aſperamque arteriam ſenſim ab oeſophago ſeparabam, qui a pharynge uſque ad tertiam dorſi vertebram, integer erat, inde vero jam apparuit morboſa partis conſtitutio, illa enim oeſophagi pars, quæ parti aſperæ arteriæ membranoſæ per telam celluloſam cohæret, erat adeo extenuata & cum hac tam fermiter cohærens, ut vix abſque læſione ſeparari poſſet, quod tamen prudenter ſenſimque progrediendo peragebam, & pulmones cum corde ſimul eximebam, in ſitu oeſophago intacto, hic ab illa extenuata parte ad ſeptem imo ferme octo digitorum tranſverſorum verſus inferiora amplitudinem, degenerationem maximam indicabat, erat enim durus ad tactum, & in quoque latere auctus craſſitie, concretus cum duabus glandulis adjacentibus, induratis etiam atque coloris præter naturam fuſci & corrupti, quæ

 glan-

glandulæ mediam morboſam partem occupabant, infra has eadem aderat, durities, ac ſupra ad trium digitorum tranſverſorum latitudinem, dum glandularum extenſio ferme duos digitos tranſverſos æquat, itaque totius mali extenſio ferme octo digitorum tranſverſorum latitudinis eſt, infima tubi pars in ventriculum uſque incorrupta apparebat, naturali colore mollitie atque capacitate.

Ventriculus admodum erat contractus, ejuſque ſitus multum a ſolito erat diverſus, ita ut curvatura major in longitudinem porrigeretur, & intra curvaturam minorem pancreas nudum appareret; ſublato hepate præmagno, hujus lobus ſiniſter enim ſiniſtrum latus plus ſolito occupabat, ita ut ſiniſtra diaphragmatis pars non minus quam dextra in thoracis cavum adſcenderet, cæterum erat naturalis coloris uti omnia abdominalia, quorum omnis pinguedo etiam nondum erat conſumta.

Poſtquam ſic externum partium habitum in conſpectum duxeram, quo accuratius ipſam morboſam partem inveſtigare liceret, per longitudinem ipſum oeſophagum aperui: qui ſeſe habet uti in Tabula ultima addita expreſſum eſt: ſuprema pars interne æque ac externe naturaliter conſtituta erat, affectæ vero portionis ſuperiorem partem occupabant multæ excreſcentiæ duriuſculæ, ſcirrhoſæ, uti videbantur variæ magnitudinis, quarum nonnullæ nil niſi præternaturalem magnitudinem monſtrabant, aliæ jam majorem degenerationem, quæ colorem nigricantem

tem habebant; illæ quæ nondum corruptæ erant, in ſuperficie habebant foraminula, quædam unum, quædam plura, majora & minora; hæc ſetam porcinam illa ſtilum argenteum admittebant facillime, quæ marginibus duriuſculis gaudebant, ſimilia fere erant illis, quæ apparent in inferiore inteſtini recti parte, & productulis excretoriis glandularum aut cryptarum, quæ mucum ſecernunt, inſerviunt, occupabant hæ excreſcentiæ, quæ certe glandulæ ipſius oeſophagi induratæ & tumefactæ ſunt, tractum tubi ad latitudinem duorum digitorum tranſverſorum, & capacitatem ejus adeo imminuebant, ut fere omnis alimentorum tranſitus hiſce præcluderetur, infra eas ſuperficies interna excoriata quidem, ſed magis glabra & paulo capacior, parvo tamen modo ſpatio, unde propter notabilem parietum degenerationem & induratas adjacentes glandulas iterum erat anguſtior, dein verum capacitas canalis augebatur induratis tamen tunicis, infima iterum affecta portio ejuſdem naturæ excreſcentias fungoſas monſtrabat, minoris tamen molis, minus etiam corruptas & viam non adeo ac ſuperiores obturantes, neque manifeſta adeo foraminula monſtrantes.

Intima iterum tubi pars erat laxa & mollis, plicis tamen aut rugis majoribus, quam in ſuperiore ſana portione præditas, & revera figuram valvularum longitudinalium habentes.

In cardia nihil adeo præter naturale aderat, neque in ventriculo, continebat vero hic materiem liquidam corruptam

parumque foetentem ejuſdem fuſci coloris cum illa, quæ morboſam partem ubi excoriata eſt, occupabat; Lien, omentum & omnia cetera abdominalia viſcera habitu ſana erant & nihil exhibebant a ſtatu naturali aberrans.

FI-

FIGURARUM EXPLICATIO.

TAB. VI. FIG. I. Repræſentat Laryngem, Aſperam arteriam, Oeſophagum morboſum, arteriam Aortam, aliaſque partes ab anteriore.

a Epiglottis.

bb Cornua oſſis Hyoidis.

c Cartilago Thyreoidea.

d Glandulæ Thyreoideæ pars.

e Aſpera arteria.

ff Bronchia elevata cum aſpera arteria.

g Glandula indurata oeſophagum in collo premens.

h Oeſophagi pars ſuperior dilatata ultra ſolitum.

ii Foramen oeſophagi præternaturale cum vomica Pulmonis dextri communicans.

k Tumor indurati oeſophagi.

ll Pars oeſophagi indurata, colloſa, coarctata.

m Pars oeſophagi immutata.

nn Orificium arteriæ Aortæ in ſuo arcu abſciſſæ.

o Arteria ſublavia ſiniſtra.

pp Aorta deſcendens.

qq Nervus octavi paris ſiniſter.

FIG. II. Exhibet Pharyngem, Oeſophagum, ceteraſque *Figæ*. I. partes a poſteriore.

a, *bb*, *d*, *e*, *ff*, *g*, *h*, *ii*, *k*, *ll*, *m*, *o*, *pp*, *qq*. Eædem partes, quæ in Figura prima, a poſteriore delineatæ.

cc Pharyngis pars poſterior.

*g** Locus, in quo glandula indurata inprimis oeſophagum comprimebat.

nn Portio Venæ innominatæ relicta celluloſæ induratæ tenaci inhærens, quæ etiam firmiſſime aortam cum oeſophagi tumore (*k*) connectebat.

FIG. III. Delineatam ſiſtit Glandulam ventriculi induratam in prima obſervatione memoratam, cum membranarum ejusdem portione.

FIG. IV. Arteria aſpera & Oeſophagus cum accumbente tumore induratæ Glandulæ, invento in cadavere Infantis quinquennis, ut anterius conſpicuæ ſunt hæ partes.

aa Oeſophagus.

b Aſpera arteria.

cc Bronchia.

d Indurata Glandula oeſophagum a latere & poſtica parte premens.

e Indurata portio Pulmonis dextri.

FIG. V. Earumdem Partium a poſteriore delineatio.

aa,

aa, *b*, *cc*, *d*, *e*, eædem partes a poſteriore ac in *Fig.* IV.

f Locus, ubi Glandula indurata (*d*) oeſophago accumbit, eumque premendo apta eſt.

TAB. VII. Oeſophagi morboſi figura delineata eſt.

aaaa Repreſentat ſuperiorem partem oeſophagi nondum morboſe affectam, ſatiſque laxam.

bbbb Tractum oeſophagi morboſum inquo notandæ.

αααα Intumeſcentiæ plicarum præternaturales.

ββββ Glandulæ ipſius oeſophagi præternaturam tumentes, induratæ, oſculis excretoriis itidem induratis conſpicuæ.

γγγ Excreſcentiæ ſcirrhoſæ aut carcinomatoſæ glandularum earundem.

δδ Craſſities aucta totius ſubſtantiæ oeſophagi.

ε Propendens glandula oeſophagi indurata & corrupta coloris obſcuri.

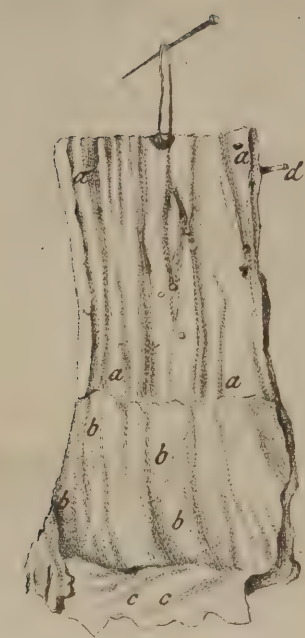
ηηηη Glandulæ dorſales induratæ figuræ irregularis, tumidæ atque cum ſubſtantia oeſophagi ita concretæ, ut idem corpus conſtituere videantur.

θθθθ.

θθθθ Interior affectæ partis ſuperficies abraſa tunica intima & obſeſſa corrupta bruna materie ſpiſſiore, nerveæ degenerationem oſtendens.

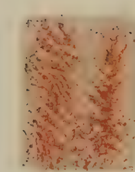
cc Inferior pars oeſophagi ſatis ampla, rugis tamen majoribus & quodammodo durioribus quam ſuperior prædita.

Tab. I.

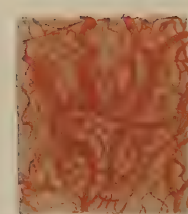
Tab. II.

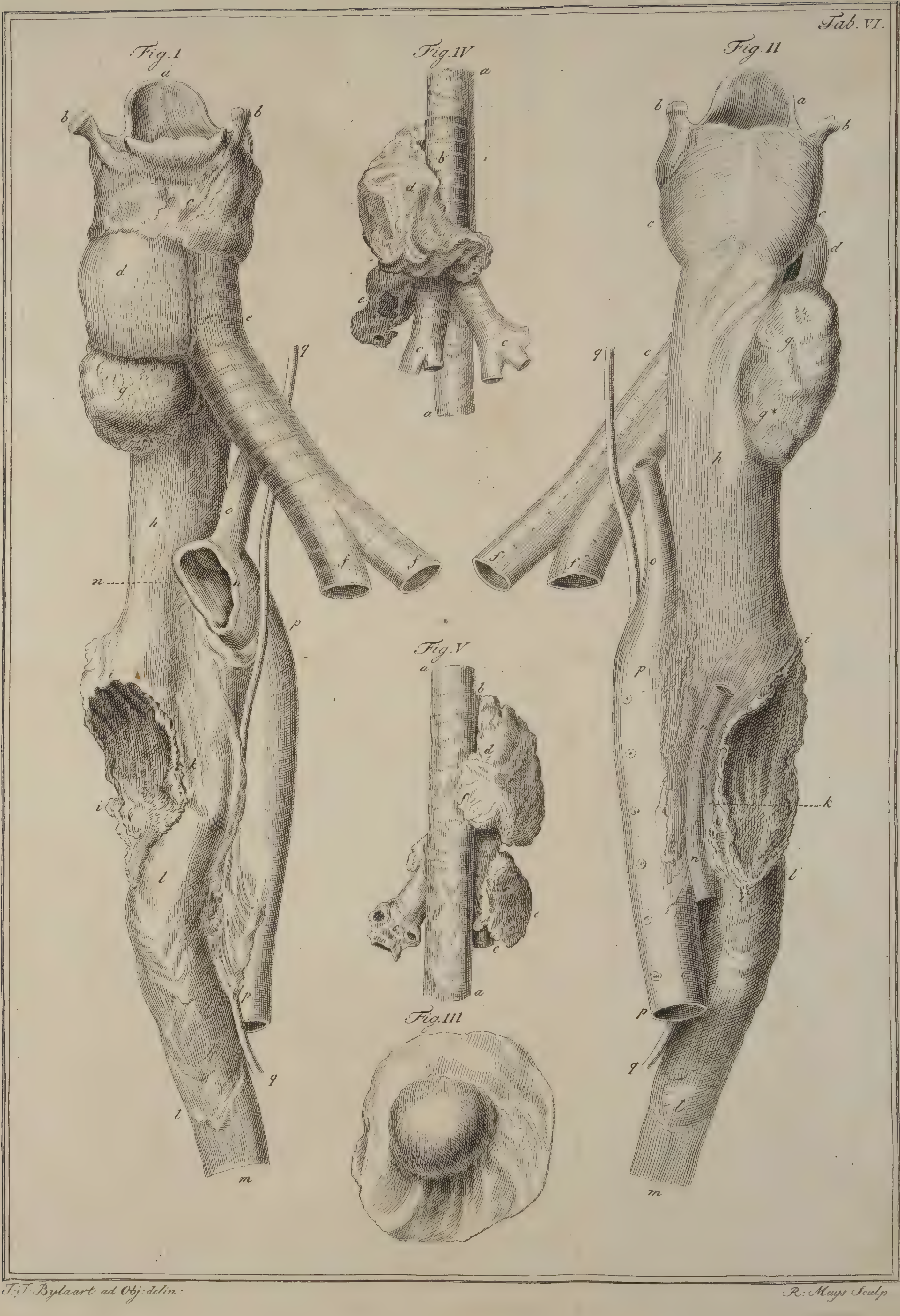
Tab. III.

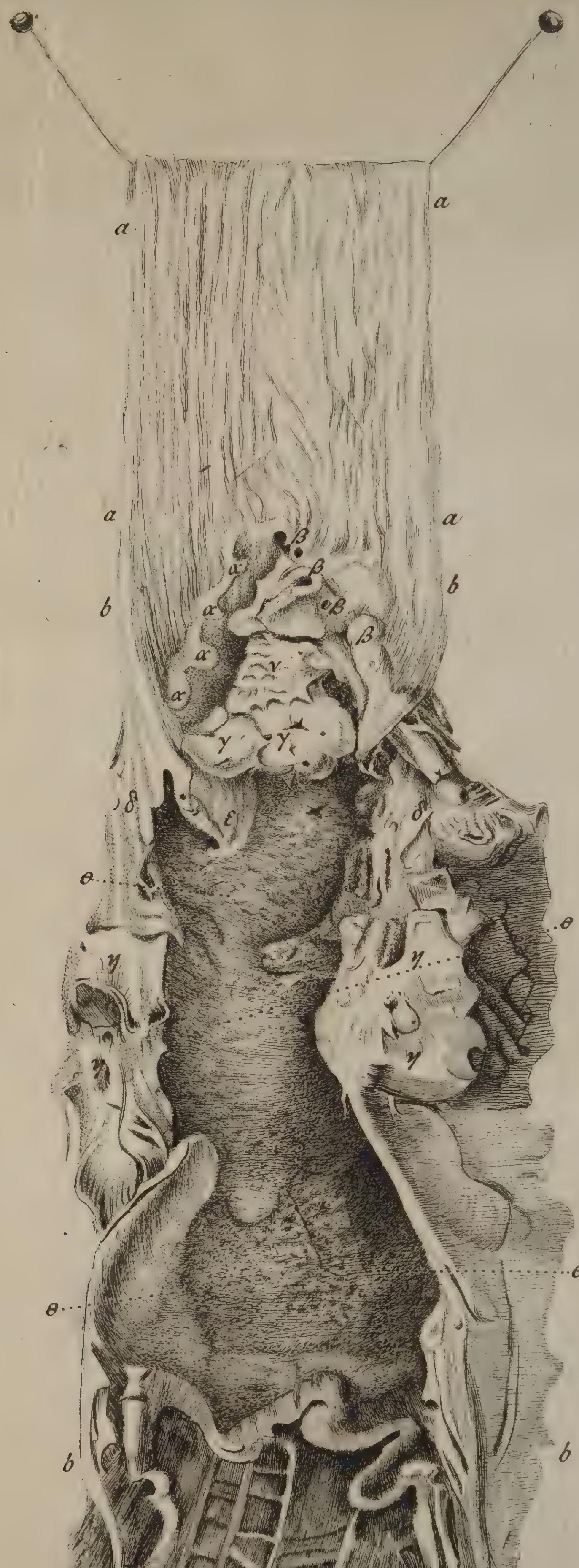
Tab. IV.

Tab. V.

J: J: Bylaart ad Obj: delin: R: Muys Sculp:

a
a
a
a
b
b
b
b
c
c
α
β
γ
δ
ε
θ
θ
θ
θ

650